Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 1 ноябрь 1973 йил, пайшанба ◆ № 258 (15.732). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КЎП НУСХАДА НАШР ЭТИЛДИ

«Ўзбекистон» нашриёти «Адолатли, демократик тинчлик учун, халқлар хавфсизлиги ва халқаро ҳамкорлик учун» номли китобчани ўзбек тилида чиқарди. Китобча тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессида 1973 йил 26 октябрда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқининг текстидан иборат.

Китобча кўп нусхада нашр этилди.

(ЎзТАГ).

«ИНТЕРКОСМОС-10» УЧИРИЛДИ

ТАСС ахбороти

Космик фазони тинчлик мақсадларида тадқиқ этиш ва ундан фойдаланиш соҳасида социалистик мамлакатлар ҳамкорлиги программасига мувофиқ 1973 йил 30 октябрда Совет Иттифоқида Ернинг сунъий йўлдоши «Интеркосмос-10» учирилди.

Йўлдош магнитосфера билан ионосферанинг электромагнит алоқасини ўрганиш мақсадида баланд кенгликларда геофизик тадқиқотлар комплексини ўтказишга мўлжалланган.

«Интеркосмос-10» йўлдош параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди:

— Ер юзасидан минимал масофаси (перигейда) — 265 километр;

— Ер юзасидан максимал масофаси (апогейда) — 1477 километр;

— бошланғич айланиш даври — 102 минут;

— Орбитасининг оғиши — 74 градус.

Йўлдош ичига қуйидаги илмий аппаратлар ўрнатилган:

— ионосфера электронларининг концентрацияси ва температурасини аниқлайдиган асбоб (Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи мутахассислари биргалашиб тайёрлаганлар);

— 0,1—70 герц частота диапазонида магнит майдони вариацияларини ўлчайдиган ва электр майдонини ўлчайдиган, 0,05-20 килоэлектроновольт диапазонда электрон, ион ва нейтрал атом оқимларини ўлчайдиган асбоб (Совет Иттифоқида ясалган);

— 20 герцдан 22 килогерцгача частота диапазонида плазманинг паст частотали электр тебранишларини тадқиқ этувчи асбоб (Чехословакия Социалистик Республикасида ишлаб чиқилган ва ясалган);

— илмий маълумотларни Ердаги станцияларга юбориб турувчи махсус телеметрик система (Чехословакия Социалистик Республикасида ясалган);

— телеметрик маълумотларни эслаб қолувчи ва сақловчи махсус қурилма (Совет Иттифоқида ишлаб чиқилган).

Экспериментда қатнашувчи мамлакатларнинг мутахассислари илмий аппаратларни космодромда учиришга тайёрлади, шунингдек йўлдош учишини ва илмий аппаратларнинг ишлашини бошқариб турибдилар.

Магнитосфера билан ионосфера электромагнит алоқасини ва унинг нейтрал атмосферага таъсирини комплекс равишда тадқиқ этиш мақсадида эксперимент программасига кўра, йўлдошнинг учиш даврида Совет Иттифоқининг ракета билан зондлаш станцияларидан илмий аппаратлари бўлган метеорологик ракеталарни учириш кўзда тутилган. Бу аппаратлар Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқида тайёрланган.

«Интеркосмос-10» йўлдоши илмий аппаратларининг ишлаши билан бир вақтда бир қанча мамлакатларда келишиб олинган программага мувофиқ Ердан туриб ўлчов ишлари ўтказилмоқда.

«Интеркосмос-10» йўлдошига ўрнатилган илмий аппаратлар ва йўлдошнинг ҳамма системаси нормал ишлаб турибди. Совет Иттифоқининг Ердаги команда — ўлчов комплекси станцияси ҳамда Германия Демократик Республикасининг ва Чехословакия Социалистик Республикасининг Ердаги станциялари йўлдошдан мунтазам равишда маълумотлар олиб турибдилар.

УЛУҒ ОКТЯБРГА МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Тошкент областининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, беш йилликнинг ҳал қилувчи, учинчи йилида пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказдилар ҳамда пахтакор республикалар активининг Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган йиғилишида ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажардилар.

Область тайёрлов пунктларига 403 минг тонна пахта топширилди. Тошкент области бунчалик кўп миқдордаги қимматли хом ашёни биринчи марта йиғиб-териб олди. Пахтанинг 90 проценти биринчи навларга топширилди. Давлатга пахта топшириш давом этмоқда. Область механизаторлари социалистик мажбуриятларнинг бажарилишига катта ҳисса қўшдилар, улар 70 процентдан зиёдроқ ҳосилни териб бердилар.

Давлатга дон, каноп, сабзавот, қовун-тарвуз, узум ва мева сотиш халқ хўжалик планлари ҳам бажарилди. Область колхозлари ва совхозларида йиғим-теримни поёнига етказиш, келгуси йил ҳосили учун мустаҳкам замин яратиш ва қишловни уюшқоқлик билан ўтказиш борасидаги ишлар амалга оширилмоқда.

Андижон область Марҳамат районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозининг донгдор механизатори, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Обиджон Акбаров машинада пахта теришда жаҳон рекорди ўрнатди. Машҳур механизатор тўрт қаторли машинада 1000 тоннадан ортиқ пахта терди. СУРАТДА: республиканинг пешқадам механизатори О. Акбаров.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

АНДИЖОН ЧОРВАДОРЛАРИ МЕҲНАТ ЗАФАРИ

Андижон областининг чорвадорлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун ўтказилаётган социалистик мусобақага қўшилиб, давлатга гўшт, сут, тухум ва жун сотиш халқ хўжалик планини муддатидан аввал бажардилар.

8,6 минг тонна гўшт, (тирик вазнда), 32,8 минг тонна сут, 15 миллион донадан кўпроқ тухум, 787 тонна жун тайёрланди.

Ленин, Москва, Марҳамат, Бўз ва бир қанча бошқа районларнинг чорвадорлари чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни анча кўпайтириб, халқ хўжалик планини муваффақиятли бажаришига муносиб ҳисса қўшдилар.

Давлатга чорвачилик маҳсулотларини сотиш давом этмоқда.

Область колхоз ва совхозлари фермаларининг меҳнатчилари ўз меҳнатларига берилган юксак баҳога — область КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи билан мукофотланганлигига жавобан чорва қишловини намунали ўтказиш учун мусобақани авж олдириб, қиш мавсумида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш учун, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги нишонланадиган юбилей йилида юксак марраларни эгаллаш учун бутун чораларни кўрмоқдалар.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Қашқадарё областидаги саноат корхоналарининг коллективлари Улуғ Октябрнинг 56 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан ўн ойлик планни бажарганликлари тўғрисида 25 октябрда рапорт бердилар. Қашқадарё областининг меҳнатчилари октябрь ойининг охиригача топшириқдан ташқари олти миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ).

4.850 МИНГ ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1973 йил 31 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
СИРДАРЁ	0,66	118,42	0,20	135,25
АНДИЖОН	0,27	112,98	0,30	134,13
ТОШКЕНТ	0,56	110,46	0,22	113,95
ҚАШҚАДАРЁ	0,46	109,97	0,90	100,56
СУРХОНДАРЁ	0,49	108,80	0,36	105,69
НАМАНГАН	0,49	105,78	0,51	146,88
ФАРҒОНА	0,55	102,88	0,50	118,42
САМАРҚАНД	1,03	102,70	0,42	133,98
ҚҚАССР	0,11	100,77	0,02	104,36
ХОРАЗМ	0,48	100,24	0,70	95,06
Бухоро	0,45	84,45	0,76	91,78
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:	0,51	105,24	0,41	118,34
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	0,77	94,94		
Қашқадарё	1,11	94,05		
Бухоро	0,65	36,70		
Республика бўйича:	0,84	90,10		

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1973 йил 31 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — ҳайдалган майдон (гектар ҳисобида); учинчи стун — планнинг бажарилиш проценти

Хоразм	2850	35,6
Тошкент	64000	29,0
Наманган	14755	10,9
Фарғона	10507	7,9
Бухоро	11800	6,4
Қашқадарё	8878	6,1
Андижон	9819	5,6
Сурхондарё	6532	4,7
Самарқанд	11047	4,6
Сирдарё	12600	4,3
ҚҚ АССР	1384	2,0
Республика бўйича:	154172	9,0

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини муддатидан олдин бажарганликлари учун қуйидагилар республика — ҳурмат тахтасига ёзиладилар:

Шуманай райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Шарипов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Юсупов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Сапарбоев**, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Ордабоев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Оллониёзов**.

Тўрткўл райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Нуримбетов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Давлатқиличев**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Урунов**, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Оллоберганов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Раҳимов**.

Хатирчи райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Жамолов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Очилов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Раҳимов**, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Роговой**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Тўрақулов**.

ҒАЛАБА ТЕЛЕГРАММАЛАРИ

ТЕРМИЗ. Калинин номли колхоз зафар қучганига анча вақт бўлди. Социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшириш кун сайин қизитилмоқда. 940 гектар майдондан яна 960 тонна ингичка толали пахта тайёрлаш кўзда тутилмоқда.

ИШТИХОН. Давлатга пахта сотиш бўйича йиллик маррани эгалладик. 950 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнердан хирмон кўтардик. Энди навбат — социалистик мажбуриятга! Барча куч ана шунга қаратилган.

Бу — Фрунзе номли колхоз коллективининг ғалаба маррасига етганлиги тўғрисидаги телеграммадан олинди.

Шу райондаги Навоий номли хўжалик ҳам ҳозир социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

Қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалисик мусобақасига қўшилиб меҳнат қилган Иштиҳон районидаги Ильич номли колхоз пахтакорлари зафар қучдилар. 1120 гектар майдондан 2840 тонна «оқ олтин» олинди. Ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Техника уларга қанот бўлаётир. 21 та пахта териш машинаси бункеридан 1808 тонна «оқ олтин» тўкилди. Моҳир механик-ҳайдовчилардан Х. Юсупов, Т. Намозов, Р. Қаршиев сингарилларнинг ҳар бири ҳозиргача 130-150 тоннадан ошириб пахта терди.

Хўжалик далаларида ҳали ҳосил мўл. Буни ҳисобга олган колхоз аъзолари планга қўшимча равишда давлатга яна 520 тонна пахта сотишга қарор қилдилар. Шунингдек, колхоз дон, сут ва сабзавот тайёрлаш планларини ҳам ошириб адо этди.

— Тайёрлов пунктларига пландаги 2727 тонна ўрнига 2729 тонна «оқ олтин» топширдик. Машина терими плани 153 процент бажарилди. Т. Бойматова, Р. Носиров, Н. Ғаффоров ўртоқлар бошлиқ бригадаларда гектар бошига олинган ҳосил 34-35 центнерга тўғри келди. Бу меҳнат зафарини қўлга киритишда «зангори кема» капитанлари байроқдор бўлдилар. Ҳали далада терилмаган пахтамиз кўп. Тайёрлов пунктларига тағин 400 тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олдик.

Бу, Хатирчи районидаги Карл Маркс номли колхоз заршуносларининг маррага етганликлари тўғрисидаги ғалаба рапортидир.

Ромитан районидаги Карл Маркс номли колхоз ҳам давлатга пахта сотиш йиллик халқ хўжалик планини бажарганлиги тўғрисида ғалаба рапортига имзо чекди. Тайёрлов пунктларига 2660 тонна дурдона топширилди. Колхозчиларнинг мақсади давлатга яна 500 тонна пахта сотиб, гектар бошига олинадиган «оқ олтин» ҳосилини 35 центнерга етказишдир.

Ленин орденли «Нарпай» совхози ишчилари Навоий районида пешқадам хўжаликлар қатори маррага етдилар. 4740 гектар майдондан 30 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарилди. Давлатга 14 минг тонна дур етказиб берилди. Ҳозирги вақтда совхоз пахтазорларида 120 та «зангори кема» икки сменада ишлаб турибди. Механизаторлар ва кўп мингкилограммчилар давлатга яна 5 минг тонна пахта етказиб бериш учун курашмоқдалар.

ЖАҲОНГА — ТИНЧЛИК, ХАЛҚЛАРГА — ХАВФСИЗЛИК!

ТИНЧЛИКСЕВАР КУЧЛАРНИНГ ЖАҲОН КОНГРЕССИ

30 октябрда тинчликсевар кучлар жаҳон конгресси комиссияларининг иши ниҳоясига етди. Делегатлар комиссияларнинг редакцион комитетлари тайёрлаб берган ҳужжатларнинг лойиҳаларини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

«Тинч-тотув яшаш ва халқаро хавфсизлик» проблемаси билан шуғулланган комиссиянинг Ю. Циранкевич (Польша) раислигида ўтказилган якунловчи мажлисида муҳокама қилиш учун тақдим этилган асосий ҳужжатда баён этилган асосий қарашлар, ғоялар ва тавсияларга кенг кўпчилик рози бўлганлиги мунозара натижасида аён бўлиб қолганлиги қайд этилди. Қўшимчалар ва мулоҳазалар киритилганидан кейин комиссия докладни маъқуллади. Энди бу доклад конгресснинг раҳбар комитетига топширилади.

Яқин Шарқ проблемаси билан шуғулланаётган К. Чорбе раислигида (Югославия Социалистик Федератив Республикаси) иш олиб борган комиссия қатнашчилари доклад лойиҳасини маъқулладилар. Бу ҳужжат тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг ялпи мажлисига тақдим этилади.

Ҳинди-Хитойга доир комиссия, деди якунловчи мажлисда шу комиссия раиси Андрэ Сукьер (Франция) шу районда узоқ вақтдан бери кутилаётган мустаҳкам тинчлик соати келишини яқинлаштириш мақсадини кўзловчи ҳужжатлар қабул қилди. Комиссия раиси ҳаққоний иш учун олиб борилаётган курашда делегатларга муваффақиятлар тилади.

«Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик» комиссиясининг раислик қилувчи каноник Р. Гор (Бельгия) томонидан комиссия аъзоларига тақдим этилган якунловчи ҳужжати лойиҳасида бу комиссия иноқ бўлиб ишлаганлиги ва комиссия қатнашчилари асосий масалаларнинг кўпчилигини муҳокама қилишда якдил бўлганликлари қайд қилиб ўтилди. Комиссия қатнашчилари Европада кескинликни юмшатиш жараёни ҳозирнинг ўзидаёқ жуда сезиларли бўлиб қолганлигини айтиб, бу жараён тезлашаверади, кенгаяверади ва чуқурлашаверади, деб умид билдирдилар.

«Осиёда тинчлик ва хавфсизлик» мавзуига бағишланган комиссиянинг иши ниҳоясига етди. Тинчлик кенгашининг фахрий президенти, Бангладеш Халқ Республикасининг қишлоқ хўжалик министри Абдул Муҳаммад Озод Самад раислигида ўтказилган якунловчи мажлисда якунловчи ҳужжат — комиссия докладининг лойиҳаси ҳар томонлама муҳокама қилинди ва маъқулланди.

«Қуролсизланиш мавзуи» билан шуғулланган комиссиянинг Р. Андриаманжато (Малагас Республикаси) раислигида ўтказилган мажлиси доклад лойиҳасини муҳокама қилди. Сўзга чиққан делегатлар шу ҳужжатда кўрсатиб ўтилган фикрлар ва тавсияларнинг муҳимлигини қайд қилдилар.

«Мустамлакачиликка ва ирқчиликка қарши миллий озодлик кураши» комиссиясининг якунловчи мажлиси Мозамбик Озодлик фронтининг вице-президенти Марселино Дос Сантос раислиги остида ўтди. Делегатлар конгресснинг ялпи мажлисида комиссия номидан қилинадиган доклад лойиҳасини маъқулладилар.

«Ривожланиш ва иқтисодий мустақиллик» комиссиясининг доктор Сесар Рондон Ловера (Венесуэла) раислигида ўтказилган мажлиси комиссиянинг якунловчи доклади лойиҳасини муҳокама қилди. Делегатлар комиссия ишининг самарали бўлганлигини, муҳокамага тақдим этилган ҳужжатда баён қилинган қоидаларнинг муҳимлигини қайд қилиб ўтдилар.

«Атроф муҳитни ҳимоя қилиш соҳасидаги ҳамкорлик» комиссиясининг қатнашчилари, шу комиссиянинг асосий ҳужжатини кенг ва ҳар томонлама муҳокама қилишди. Комиссия раиси академик, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Е. К. Федоров делегатлар атроф муҳитни ҳимоя қилиш масалаларига ғоят жон куйдираётганликларини, бу масалаларни ҳал этишга қаратилган кўпгина қимматли таклифлар қилганликларини айтиб ўтди.

«Маориф ва маданият соҳасида ҳамкорлик» масалалари билан шуғулланган комиссиянинг мажлисида Жеймс Олдриж раислик қилди. Шу комиссиянинг тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессига тайёрлаган доклади лойиҳасини редакцион комитет раиси Алекс ла Гума (Африка-Осиё ёзувчилари ташкилоти) ўқиб берди. Бу якунловчи ҳужжат муҳокама қилинганидан кейин маъқулланди.

«Иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик» комиссиясининг мажлиси халқаро ҳамкорликнинг актуал проблемаларини икки кун муҳокама қилди ва бу тўғрида фикрлашиб олди. Ишлаб чиқилган доклад лойиҳаси якунловчи мажлисда қабул қилинди. Комиссия раиси, Австрия иқтисодий тадқиқотлар институтининг директори Франц Немшак мунозара натижаларини якунлаб, тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатли кенг ҳамкорлик, тинчлик ва халқаро хавфсизлик ишларини мустаҳкамлайди, социал адолат принципларини қарор топдиришга, эски ва янги мустамлакачиликнинг барча формаларини тугатишга ёрдам беради, деб уқтириб ўтди.

«Социал тараққиёт, инсон ҳуқуқлари ва тинчлик» проблемаси билан шуғулланган комиссиянинг якунловчи мажлисида, (комиссия раиси Жаҳон касаба союзлари федерациясининг раиси Энрике Пасторино) тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг раҳбар комитетига тақдим этмоқ учун комиссия ишлаб чиққан доклад лойиҳаси муҳокама этилди ва қабул қилинди.

«Ҳукуматлараро ва ҳукуматлардан ташқари ташкилотларнинг ҳамкорлиги» масалалари билан шуғулланган комиссиянинг иши ниҳоясига етказилди. Якунловчи мажлисда комиссиянинг якунловчи ҳужжати амалий муҳокама қилинди. Комиссия раиси К. Мильсен (Дания) ва бошқа делегатлар бу ҳужжатнинг конструктив ва конкрет ҳужжат эканлигини қайд қилиб ўтдилар.

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Куба хотин-қизлар федерациясининг президенти Вильма Эспин де Кастро **Чилига доир** комиссиянинг якунловчи мажлисида раислик қилди. Комиссия аъзолари конгресснинг ялпи мажлисига тақдим этиладиган якунловчи доклад лойиҳасини маъқулладилар.

* * *

Тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг секретариатига корхоналар, колхозлар, институтлар, мактаблардан, шунингдек, чет эллардан табриклар келиб турибди. Шу кунгача уч мингдан кўпроқ телеграмма ва мактублар олинди.

Югославия Коммунистлар Союзи раиси, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти Иосип Броз Тито конгрессга табрикнома йўллади.

(Давоми иккинчи бетда).

Тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгресси залида.

М. Скурихина ва В. Якобсон фотоси. («Правда»).

БУЮК БРИТАНИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИНГ СССРГА ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Буюк Британия ташқи ишлар министри А. Дуглас-Хьюм Совет ҳукуматининг таклифига биноан шу йил декабрь ойи бошида расмий визит билан Совет Иттифоқига келади.

ЖАҲОНГА — ТИНЧЛИК, ХАЛҚЛАРГА — ХАВФСИЗЛИК!

(Боши биринчи бетда).

Конгрессга Совет Россиясининг меҳнаткашлари номидан РСФСР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети; Қозоғистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети; Туркманистон Компартияси Марказий Комитети, Туркманистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети табрикномалар йўлладилар.

Шчекино химия комбинати, Кемерово областидаги Ғарбий Сибирь металлургия заводи, «Карагандауголь» комбинатининг «Михайловская» шахтаси коллективларидан, Горький автомобилсозларининг кўп минг кишилик коллективидан, Ингури гидроэлектростанциясининг қурувчиларидан, Украина Фанлар академиясининг Е. О. Патон номидаги электр пайвандлаш институти коллективидан, Тольятти шаҳридаги Волга автомобиль заводи, СССР 50 йиллиги номидаги Красноярск гидроэлектрстанцияси, Камо номидаги Тбилиси қуюв-механика заводидан, Петропавловск-Камчатский шаҳрининг балиқчиларидан, тинчликни ҳимоя қилиш Кострома область комитетидан, Сирдарё областидаги «Москва» колхозининг меҳнаткашларидан ва бошқа кўпгина ташкилотлардан ва коллективлардан табрикномалар олинди.

* * *

Инсоният тарихида шундай воқеалар борки, бу воқеалар хотираси одамлар қалбида узоқ йиллар яшайди. Тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгресси мана шундай воқеа бўлиб қолди. Бу конгресс тинчлик кучларининг, демократия, эркинлик ва мустақиллик кучларининг қудратини шу қадар кенг миқёсда ва яққол кўрсатиб берган биринчи халқаро ассамблея бўлди.

Ҳозирги замоннинг енгилмас ҳаракатини, тинчлик учун, халқлар хавфсизлиги учун, планетамизда социал тараққиёт учун курашчилар ҳаракатини ҳеч ким ва ҳеч нарса орқага қайтара олмайди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати ўртоқ Л. И. Брежнев конгрессда сўзлаган нутқида буни тўла-тўкис ва қатъият билан айтиб ўтди:

«Янги жаҳон урушининг пайдо бўлишига қарши, мустаҳкам тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун халқлар узоқ вақтдан бери олиб бораётган қаттиқ кураш кейинги йилларда жиддий муваффақиятлар билан якунланди.

Энг асосий муваффақият тўғрисида гапирадиган бўлсак, шуни айтмоқ керакки, қирқинчи йилларнинг иккинчи ярмидан бошлаб инсониятга таҳлика солиб турган хавф яъни жаҳон ракета ядро урушининг бошланиб кетиш хавфи камая бошлади, ялпи тинчликни сақлаб қолиш истиқболлари, бундан ўн-ўн икки йил бурунгига қараганда яхшироқ ва ишончлироқ бўлиб қолмоқда. Буни тўла ишонч билан айтиш мумкин».

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида халқаро вазият батафсил анализ қилинганлиги, келажакка ишонч билан қаралганлиги, бу нутқда айтилган ҳамма фикрларнинг ижобийлиги, чуқур асослантирилганлиги конгресс ишига қудратли илҳомбахш куч берди. Конгрессда сўзга чиққан 900 нафардан кўпроқ нотиқларнинг нутқида тинчлик ҳаракатини кенгайтиришга ва кучайтиришга, инсониятнинг яхши келажаги учун актив курашчиларнинг сафларини кўпайтиришга маҳкам бел боғлаганлиги ифодаланди.

Холис ният одамларнинг шу қадар ваколатли анжумани тарихда ҳали ҳеч қачон тўпланмаган эди. Тинчликсевар кучлар конгрессининг чет эллик қатнашчилари 1100 га яқин миллий партиялар ва ташкилотлардан вакил бўлиб келганлиги илгари хабар бериб ўтилган эди. Делегатлар орасида 100 дан кўпроқ христиан-демократик, либерал, деҳқон партияларининг ва бошқа партиялар ҳамда ташкилотларнинг, 30 дан кўпроқ социалистик ва социал демократик партияларнинг, 60 та миллий-демократик партияларининг ва миллий-озодлик ҳаракатларининг, 70 га яқин коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари бор. Конгресснинг қолган қатнашчилари энг хилма-хил маслакдаги халқаро ташкилотлар ва турли жамоатчилик ҳаракатларининг вакилларидир. Делегатлар орасида миллий парламентларнинг 200 нафардан кўпроқ депутатлари бор.

31 октябрда Кремлнинг Съездлар саройида конгресснинг ялпи мажлиси очилди. Мажлис аҳли қизғин кутиб олган конгресс раҳбарлик комитетининг аъзолари, халқаро ташкилотларнинг ва ҳаракатларнинг раҳбарлари, тараққиёт ва тинчлик учун кўзга кўринган курашчилар президиумдан жой олдилар.

Раислик қилувчи — жаҳон демократик ёшлар федерациясининг президенти **Роберто Вьецци** президиумнинг топширувига мувофиқ мажлиснинг бошланишини Африка мустақиллиги учун кураш қурбони — Гвинея-Бисау ва Яшил бурун ороллари мустақиллиги африкаликлар партиясининг бош секретари Амилкар Кабрал хотирасига бағишлашни таклиф қилади.

Португалия янги мустамлакачилари юборган қотиллар қўлида ҳалок бўлган Амилкар Кабрал ўз ватанини озод қилиш учун, Африкани озод қилиш учун курашди. Гвинея-Бисау Республикасининг эълон қилинганлиги, деди Роберто Вьецци унинг бизга қолдирган бевосита меросидир.

А. Кабралнинг рафиқаси **Анна-Мария Кабралга** сўз берилади

Анна-Мария Кабрал жаҳон конгрессини чақиришга кўмаклашган тинчликсевар кучларни табриклаб, тинчлик ва тараққиёт учун курашга ғоят катта ҳисса қўшганликлари учун совет халқи, Совет ҳукумати, Коммунистик партия шаънига самимий табрик сўзлари айтди.

Гвинея-Бисауни Республика деб эълон қилиш учун кураш ҳаракатида Амилкар Кабрал катта роль ўйнаганлигини айтиб, у Португалия мустамлакачилари ва уларнинг ҳомийлари Кабрал африкаликлар қалбига солган озодликка муҳаббатни ва партия ишига садоқатни ҳеч қачон йўқота олмайдилар, деди.

Гвинея-Бисау халқининг ўз мустақиллиги учун кураши — бу айни вақтда тинчлик ва социал тараққиёт учун курашдир, деб таъкидлади нотиқ. Тинчликсевар кучлар Ангола, Мозамбикда, Жанубий Африкада, Яқин Шарқда ва планетанинг бошқа районларида империалистларга ва мустамлакачиларга зарба бериш йўлидаги ҳаракатларини кучайтиришлари лозим.

Анна-Мария Кабрал жаҳон жамоатчилиги намояндаларига мурожаат қилиб, Португалия ҳукуматига ҳар қандай ҳарбий ва молиявий ёрдам берилишини тўхтатишга эришишга ва қарийб 70 мамлакат таниган суверен Гвинея-Бисау давлатининг жуда кенг миқёсда тан олинишига эришишга чақирди.

Тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг «тинч-тотув яшаш ва халқаро хавфсизлик» проблемаси комиссиясининг раиси **Юзеф Ципранкевич** (Польша) сўзга чиқади.

Кўпгина нотиқлар — турли мамлакатларнинг намояндалари, деди у, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев нутқининг айрим қисмларига ёки умуман бутун нутққа асосландилар. Комиссиямиз иштирокчилари буни тўла равишда маъқулладилар. Шундай бўлиши қонуний бир ҳолдир. Л. И. Брежнев нутқи — тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун, халқаро хавфсизлик учун курашда тинчликсевар кучларнинг кенг ҳаракат программасидир. Шу нутқда энг муҳим халқаро проблемалар хусусида КПССнинг, Совет Иттифоқининг тутган позицияси аниқ ва равшан баён қилиб берилган. Бу нутқ жаҳон афкор оммасига халқларнинг халқаро кескинликни тамомила юмшатиш ва тинч-тотув яшашга қаратилган ҳамда тараққиёт ва тинчликка йўл очиб берадиган ҳаракатини қўллаб-қувватлашга қилинган мурожаатдир.

Докладчи комиссиянинг хулосаларига тўхталиб, халқаро хавфсизлик учун курашда жиддий муваффақиятларга эришилганлигини уқтириб ўтди. Совет Иттифоқининг, социалистик мамлакатларнинг тинчликсевар сиёсати ғарбдаги бир қанча давлатларнинг реалистик йўл тутганликлари, блокларга қўшилмаган давлатларнинг, Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги кўпгина мамлакатларнинг актив позицияси халқаро майдонда ижобий ўзгаришлар юз беришига имкон берди.

Мунозара натижасида шу нарса аниқландики, деди Ю. Ципранкевич, тинч-тотув яшаш принциплари ва халқаро хавфсизлик бир-бири билан чамбарчас боғлангандир. Бу принципларнинг тўла равишда амалга оширилиши тинчлик ва халқаро хавфсизликни таъминлай олади.

Аммо жаҳонда халқаро ривожланишнинг ижобий тенденцияларига қарши ҳаракатларни давом эттираётган кучлар ҳали ҳам бор. Исроилнинг босқинчилик сиёсати туфайли Яқин Шарқда келиб чиққан янги уруш, Ҳинди-Хитойда уруш ҳаракатлари ўчоғининг ҳали ҳам ўчирилмаганлиги халқаро кескинликни камайтириш муҳитини заҳарламоқда. Шу муносабат билан комиссия ҳар хил формалар ва кўринишлардаги мустамлакачилик, шу жумладан ирқчилик ва апартеид, янги мустамлакачилик, ҳарбий ва иқтисодий интервенция тинч-тотув яшаш принципларига хилоф эканлигини таъкидлаб ўтади.

Комиссия бу соҳада ҳозирги вақтдаги вазифа — аввало ўзаро ҳамкорликка ва ишончга, тинч-тотув яшашга асосланган тинчликка ўтишнинг актив, конкрет, изчил ва ўзаро келишилган фаолият программасини ишлаб чиқишдан иборат, деб ҳисоблайди. Тинч-тотув яшаш бирон бир группа давлатларнинг ёки айрим районларнинг имтиёзи бўлибгина қолиши мумкин эмас. Тинчлик — бўлинмасдир.

Мунозара давомида тинч-тотув яшаш сиёсатини янада ривожлантиришга қаратилган баъзи амалий тадбирлар сифатида тинч-тотув яшаш, халқаро хавфсизлик ва ҳамкорлик принципларини ишлаб чиқиш соҳасида ташаббусни ўз қўлига ола биладиган орган тузиш ҳақида таклиф тушди.

Ҳинди-Хитой проблемалари билан шуғулланувчи комиссия Камбоджа, Лаос ва Вьетнамдаги аҳволни кўриб чиқди ва ўрганди, шунингдек ушбу мамлакатларнинг халқларига бундан буён ҳам ёрдам беришда жаҳон прогрессив кучлари олдида турган вазифаларни белгилаб берди, деди комиссия вакили И. Винтон (Франция).

Комиссия таъкидлаганидек, Сайгон режими Париж битимини мунтазам равишда бузишда давом этмоқда. Жанубий Вьетнам диёрида ўт очиш тўхтамаяпти ва сиёсий маҳбуслар озод қилингани йўқ. Комиссия ҳукуматлар Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматини Жанубий Вьетнам халқининг бирдан-бир ҳақиқий ҳукумати сифатида танимоқликлари учун кураш олиб боришни тавсия этди.

Лаос халқи ҳам, деб давом қилди нотиқ, жаҳон жамоатчилигининг мададида каттагина ғалабага эришиб, АҚШни ўз агрессиясини тўхтатишга мажбур қилди. Лекин мана шу мамлакатда ҳам Америка империалистлари ва уларнинг маҳаллий гумашталари уруш ҳаракатларини ва ички ишларга аралашишни ҳамон тўхтатгани йўқ. Комиссия Лаос халқи тинчлик ва осойишталикка эришмоғига, бирлашган, мустақил ва бетараф давлат яратишига имконият бермоқ учун битимлар сўзсиз бажарилмоғи керак, деб ҳисоблайди.

Ҳинди-Хитойнинг эрксевар халқлари, дейилади комиссиянинг ҳужжатида, социалистик мамлакатлар, барча тинчликсевар кучларнинг сиёсий ва иқтисодий мададига суяниб, ўз мақсадларига эришадилар: Ҳинди-Хитой диёрида тинчлик ва демократия тантана қилажагига ҳеч бир шубҳа йўқ.

Яқин Шарқ билан шуғулланувчи комиссиянинг иши тўғрисидаги доклад юзасидан «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати **Айвор Монтегю** (Буюк Британия) нутқ сўзлади. У ҳамма нотиқлар Яқин Шарқда вужудга келган аҳволдан ғоятда ташвишланиб гапирганликларини таъкидлади. Мажлисларда дунёда мавжуд бўлган турли фикрлар айтилди. Аммо биз, деди А. Монтегю, асосий проблемалар ҳусусида бирликка эриша олдик. Комиссия қатнашчилари Исроилнинг араб давлатларига қарши агрессиясини, араб территорияларини оккупация қилишда, Фаластин халқининг қонуний ҳақ-ҳуқуқларини поймол этишда давом этаётганлигини қоралашда якдил фикр билдирдилар. Делегатлар Исроилнинг босқинчилик сиёсати, унинг БМТ Хавфсизлик Кенгаши резолюцияларини писанд этмаётганлиги — шуларнинг ҳаммаси Исроилни яккалаб қўймоқда, дунёнинг кўпчилик халқлари ундан юз ўгирмоқда, деб таъкидладилар.

Комиссия қатнашчилари, деди нотиқ, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг муҳокама этилаётган проблема хусусида конгрессда сўзлаган нутқи катта таъсир кўрсатганлигини қайд этдилар. Совет Иттифоқининг араб мамлакатларини астойдил қўллаб-қувватлаш, араб мамлакатларининг курашига ёрдам бериш, шу райондаги давлатлар чегараларининг бузилмаслигини талаб қилишдан иборат сиёсати маъқулланди

«Европа хавфсизлиги ва ҳамкорлиги» комиссиясининг қилган иши тўғрисида унинг раиси каноник **Р. Гоор** (Бельгия) конгрессга ахборот берди. Комиссия кейинги йиллар мобайнида кескинликни юмшатиш соҳасида эришилган муваффақиятлар ҳамма халқларнинг орзу-умидларига мос бўлиб тушади, деб қайд этди, деди у. Комиссия ишида ҳамжиҳатлик руҳи ҳукм сурди. Комиссия қатнашчилари кўпчилик муҳим масалалар хусусида якдил фикрга келдилар.

Комиссия Умумевропа кенгашини оқилона муддатларда поёнига етказиш зарур, деб таъкидлади. Бу кенгаш сиёсий принципларни таърифлаб эълон қилмоғи керак, шу принципларга амал қилувчи Европа давлатлари, шунингдек АҚШ ва Канада Европада тинчлик учун мустаҳкам ва узоқ муддатли замин яратиш мақсадида муносабатларни ривожлантириб бориш мажбуриятларини ўз зиммаларига оладилар.

Комиссия Европада қуролланиш пойгасини тўхтатиш ҳамда марказий Европада миллий ва чет эл қуролли кучлари даражасини қисқартириш тўғрисида мумкин қадар тезроқ битимга эришиш зарур деб ҳисоблайди.

«Осиёда тинчлик ва хавфсизлик» комиссияси докладининг лойиҳаси унинг ялпи мажлисида маъқулланди, деди комиссия раиси **Абдус Муҳаммад Озод Самад** (Бангладеш). Докладда Осиё халқларининг мустақиллик, тинчлик, хавфсизлик учун кураши таърифлаб берилмоқда, империалистик давлатларнинг қитъада кескинлик ўчоқларини яратишга қаратилган сиёсати муносабати билан улар дуч келаётган қийинчиликлар кўриб чиқилмоқда.

Американинг ва Англиянинг ҳарбий базалари, шунингдек турли ҳарбий блоклар тинчлик, мустақиллик, суверенитетга асосий хавф солувчи омиллардир. Осиёда ва Тинч океан районида атмосферада атом бомбалари ҳамон портлатиляпти ва кишиларнинг сиҳат-саломатлигига хавф солмоқда. Вьетнам масаласи хусусида тузилган Париж битимини бузиш давом этмоқда, Камбоджада Американинг интервенцияси тўхтамаётир. Исроил агрессияси давом этаётганлиги, араб территорияларини оккупация қилиш ва Фаластин халқини ўзининг қонуний ҳақ-ҳуқуқларидан маҳрум этиш давом қилдирилаётганлиги муносабати билан Яқин Шарқдаги можаро тинчликка хатар бўлиб қолмоқда.

Делегатлар кейинги йилларда Осиё халқлари озодлик ва мустақиллик учун курашда катта-катта муваффақиятларга эришдилар, деб такидладилар. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қардошларча интернационал ёрдамида қаҳрамон Вьетнам халқи эришган ғалаба жуда катта аҳамиятга эга бўлди.

Комиссиянинг кўпгина қатнашчилари Осиёда коллектив хавфсизлик системасини яратиш тўғрисида қилинган таклифга эътибор бердилар.

Конгресс комиссияси Осиёда сиёсий партиялар, касаба союзлар, тинчлик учун курашувчи ташкилотларнинг вакилларини кенг кўламда қатнаштирган ҳолда халқаро кескинликни юмшатиш йўлидаги ижобий таклифларни ўрганиб чиқиш ва пропаганда қилиш учун тинчлик ва хавфсизлик проблемалари билан шуғулланувчи комитет тузайлик, деган чақириқ билан мурожаат қилди.

«Қуролсизланиш» мавзуи билан шуғулланувчи комиссиянинг раиси **Р. Андриаманжато** (Малагасия Республикаси) комиссиянинг иши ҳамжиҳатлик ва яхши ният вазиятида ўтди, деди. Мунозарада қатнашган делегатлар қуролсизланиш учун кураш, шу жумладан ядро қуролини тақиқлаш — уруш хавфининг олдини олиш борасидаги фаолиятнинг энг муҳим йўналишларидан биридир, деб таъкидладилар. Қуролланиш пойгаси халқаро кескинликни вужудга келтиради, жаҳонда сиёсий вазиятни заҳарлайди, дейишди комиссия қатнашчилари.

Шу билан бирга, кейинги вақтларда рўй берган бир қанча муҳим воқеалар қуролсизланиш борасида бундан кейин қўйиладиган қадамлар муваффақиятга эришади, деган умид бағишлайди, деб уқтирилади. СССР билан АҚШ ўртасида стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасидаги баъзи чоралар тўғрисида тузилган муваққат битим ҳамда ядро урушининг олдини олиш тўғрисида тузилган битим мана шу чоралар қаторига киради.

Комиссиянинг докладида таъкидланадики, қуролланиш пойгасининг тўхтатилиши ривожланаётган мамлакатларда бир қанча ҳаётий муҳим проблемаларнинг ҳал этилишига ёрдам беради. Мустамлака урушлари олиб бораётган давлатларга, шунингдек қурол-яроғлардан агрессия қилиш, тинчликка таҳдид солиш, халқларнинг социал тараққиётига қаршилик кўрсатиш мақсадларида фойдаланувчи режимларга қурол етказиб беришнинг тақиқланишига эришиш зарурлиги алоҳида қайд этиб ўтилди.

«Мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши миллий озодлик кураши» комиссиясининг топшириғига биноан **М. П. Найкер** (Жанубий Африка) нутқ сўзлади. Мунозара чоғида, деди у, эски ва янги мустамлакачилик, ирқчилик ва апартеид, миллий зулм — халқаро кескинлик ва можароларнинг асосий манбалари эканлиги эътироф этилди. Империализмнинг мана шу кўринишларини тугатиш тинчлик ва хавфсизликка эришмоққа ёрдам беради.

Комиссия қатнашчилари Совет Иттифоқи, бошқа социалистик давлатлар, шунингдек блокларга қўшилмаган мамлакатларнинг сиёсати туфайли халқаро кескинликни юмшатишда тараққиётга эришилганлигини айтдилар.

Тинчликсевар кучлар конгрессининг делегатлари, деди нотиқ, янги давлатлар — Гвинея-Бисау, Бангладеш давлатлари вужудга келганлигини, Мозамбик билан Анголанинг катта-катта территориялари озод этилганлигини табриклайдилар, Намибия ва Зимбабве, Жанубий Африка, Панама ва Пуэрто-Рикодаги озодлик курашчиларининг муваффақиятларидан мамнун эканликларини изҳор этадилар.

«Ривожланиш ва иқтисодий мустақиллик» комиссияси номидан Умумвенгрия тинчлик Кенгашининг аъзоси академик **Йожеф Богнар** сўзга чиқди. Комиссия ишида, деди у, ривожланаётган давлатларнинг делегатлари, ўз мамлакатларининг мустақиллиги учун курашувчи миллий ҳаракатларнинг вакиллари қатнашдилар. Мунозараларда социалистик мамлакатларнинг олимлари, таниқли арбоблари актив иштирок этиб, ривожланаётган мамлакатлар билан бирдам эканликларини намойиш қилдилар.

Кейинги йилларда ривожланаётган мамлакатлар барча тараққийпарвар кучлар билан иттифоқ бўлиб сиёсий мустақилликка эришиш билангина кифояланиб қолмасдан, шу билан бирга мустамлакачиликнинг иқтисодий оқибатларини бартараф этишда муайян муваффақиятларни ҳам қўлга киритдилар. Бироқ, бу мамлакатларнинг кўпчилиги миллий суверенитетнинг бир қисми бўлмиш чинакам иқтисодий мустақилликка ҳали ҳам эришгани йўқ. Уларнинг экономикаси собиқ метрополиялар бўлган давлатларнинг эҳтиёжларини қондиришга мослашган бўлиб, экономиканинг энг муҳим секторларини ажнабий капитал контроль қилиб турибди, ажнабий капитал бу мамлакатлардан мўмай фойда ундириб олиб кетмоқда. Кўп давлатларнинг бирлашган монополиялари ва корпорациялари ўзаро тил бириктириб, ривожланаётган мамлакатларнинг иқтисодий мустақилликка эришувига ҳалақит бермоқда.

Делегатларнинг жуда кўпчилиги, деди докладчи, капиталистик ривожланиш йўлини қатъиян рад этади ва ривожланаётган мамлакатларнинг талаблари социализм йўлидан борувчи жамиятдагина амалга оширилиши мумкин, деб ҳисоблайди.

БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган давлатларнинг ҳарбий бюджетларини 10 процент қисқартириш ва шу бўйича тежаб қолинган маблағнинг бир қисмини ривожланаётган мамлакатларга ёрдам бериш учун фойдаланиш тўғрисида СССР тақдим этган ва ҳозир БМТ Бош ассамблеясида муҳокама қилинаётган таклифни делегатлар миннатдорчилик билан қўллаб-қувватладилар.

Доктор **Э. Хелландер** (Финляндия). «Атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида ҳамкорлик» комиссиясининг иши тўғрисида конгрессга ахборот берди. Инсоният жамиятининг табиат билан ўзаро таъсири проблемаси барча мамлакатлар жамоатчилиги кенг доираларининг эътиборини ўзига тобора кўпроқ тортмоқда, деб таъкидлади у.

Табиатга ўйламай-нетмай муносабатда бўлиб, унинг бойликларини исроф қилишга чек қўйиш йўлидаги қатъият, унинг бойликларини кўпайтириш йўлида куч-ғайрат сарфлашга интилиш халқларни яқинлаштирадиган, бирдамлик ва инсоний муштараклик туйғуларини мустаҳкамлайдиган омил бўлиб қолмоқда.

Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва яхшилаш проблемаси, деб таъкидлайди нотиқ, айрим мамлакатлар доирасидан чиқиб кетди ва умумпланета аҳамиятига эга бўлиб қолди. Бу проблемани ҳал этиш цивилизация ривожидаги ҳозирги босқичнинг энг муҳим вазифаларидан биридир. Ер юзида мустаҳкам тинчлик, халқаро хавфсизлик, ҳукуматлар, халқаро ташкилотлар ва ижтимоий кучлар ўртасида тўлиқ ҳамкорлик ҳукм сурган шароитдагина бу вазифани ҳал этиш мумкин бўлади.

Комиссия химиявий ва бактериология воситаларидан ҳарбий мақсадларда фойдаланишни кескин қоралади. Ҳар қандай формадаги «экоцид» одамларни оммавий қирадиган бошқа воситалар билан бир қаторда қонундан ташқари қилиб қўйилиши лозим.

Американлик рассом **Антно Рефрежье** «маориф ва маданият соҳасида ҳамкорлик» комиссияси номидан гапирди. У комиссия ишида 57 мамлакатдан 460 киши қатнашганлигини, мажлислар ишчанлик ва дўстона ҳамкорлик руҳида ўтганлигини айтди. Бир овоздан қабул қилинган докладда таъкидланадики, тинч-тотув яшаш сиёсатининг муваффақиятлари халқлар ўртасида маданият ва маориф соҳасидаги ҳамкорликни, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш, халқлар озодлиги ва миллий мустақиллигининг одилона ишини ҳимоя қилиш манфаатлари йўлида кенгайтириш ва мустаҳкамлаш учун мислсиз имкониятлар очиб беради.

Комиссия ўзаро ҳурмат, сабр-тоқат, тинч-тотув яшаш принциплари асосида халқаро маданий алоқаларнинг янги формаларини, миллий мустақилликни, ўз маданиятини ҳимоя қилаётган, янги мустамлакачиликка ва ирқчиликка қарши курашаётган халқларга ҳар томонлама мадад бериш учун таъсирчан чораларни амалга оширишни зарур деб ҳисоблайди.

Маданият ва маориф арбоблари маданий ҳамкорлик йўлини ўтказиш, болаларга аталган энг яхши адабиёт асарларини ва китобларини нашр этиш соҳасида бирлашиш кераклигини айтдилар. Шунингдек, ёшлар ва болаларни ирқчилик ва милитаризм пропагандасидан омон сақлайдиган тадбирларни ёшлар ташкилотларининг вакиллари иштирокида ишлаб чиқиш ҳам тавсия этилди.

«Иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик» комиссиясининг раиси **Франц Немшак** (Австрия) қуйидагиларни маълум қилди. Комиссия мажлисларида халқаро ҳамкорликнинг бир қанча актуал проблемалари кўриб чиқилди. Гарчи делегатлар турли нуқтаи назарларини баён қилган бўлсалар ҳам, мунозара дўстона муҳитда ўтди. Ҳамма иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик проблемаларини ҳал қилишга амалий ҳисса қўшишга интилаётганлиги кўриниб турди.

Комиссия тинч-тотув яшаш халқаро алоқаларни ривожлантиришга кўмаклашади, тинчлик ва халқаро хавфсизлик кучларини мустаҳкамлайди, социал адолат принципларини қарор топтиришга, эски ва янги мустамлакачиликнинг ҳамма формаларини тугатишга ёрдам беради, деган хулосага келди.

Комиссия очарчиликка ва касалликларга қарши кураш, атроф муҳитни қўриқлаш, янги табиий ресурсларни қидириб топиш сингари муҳим проблемаларни, давлатларнинг иқтисодий ва социал системаларидан қатъий назар, ҳамма давлатларнинг биргаликдаги куч-ғайратлари билангина ҳал қилиш мумкин, деган хулосани чиқарди.

Комиссия иштирокчилари жаҳон савдосини ривожлантириш, бу соҳада сунъий равишда қўйилган тўсиқларни олиб ташлаш, энг кўп қулайлик яратиб бериш принципини кенг миқёсда қўллаш зарурлигини айтдилар.

Комиссия ишида халқаро меҳнат тақсимоти ва ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш, ядро энергетикаси, экология, океанография, алоқа соҳасида биргаликдаги илмий тадқиқотлар масалалари катта ўрин олди.

«Социал тараққиёт, инсон ҳуқуқлари ва тинчлик» комиссиясининг вакили Соланж Бувье Ажам (Демократ юристлар халқаро уюшмаси) конгресс делегатларини шу проблемага доир докладнинг асосий қоидалари билан таништирди. У мунозара жуда кенг тусда ўтганлигини, унда 150 нотиқ сўзга чиққанлигини таъкидлаб ўтди.

Комиссия қабул қилган ҳужжатда давлатларнинг тинч-тотув яшаши ва уларнинг дўстона ҳамкорлиги сиёсати муваффақиятларга эришаётган ҳозирги вазиятда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасидаги ҳаракатни ривожлантириш учун қулай шарт-шароит вужудга келаётганлиги таъкидлаб ўтилган. Бироқ ҳали ҳамма социал проблемалар ҳам ҳал этиб бўлинди, деб бўлмайди. Кўпгина мамлакатларда меҳнаткашларнинг гражданлик, юридик, иқтисодий ҳуқуқлари бузилмоқда, хотин-қизлар билан эркаклар ўртасида тенгсизлик ҳукм суриб келмоқда.

Эски ва янги мустамлакачилик, ирқчилик чеклашлари социал ривожланишга ҳалақит бермоқда, инсон ҳуқуқларини камситмоқда, анчагина давлатларнинг экономикасини нормал ривожлантиришга тўсқинлик қилмоқда. Фашистик режимлар яшаб келаётганлигига айниқса йўл қўйиб бўлмаслиги ҳужжатда уқтириб ўтилган.

Ҳужжатда реакцион режимлар шароитида сиёсий, гражданлик ҳуқуқлари учун курашаётган кишиларга нисбатан турли формадаги репрессия чоралари қўлланилаётганлигига қарши норозилик ҳам билдирилган.

«Ҳукуматлараро ва ҳукуматлар қарамоғида бўлмаган ташкилотларнинг ҳамкорлиги» комиссиясининг иши жуда кўп масалалар устида эркин ва амалий фикрлашув вазиятида ўтди, деб таъкидлади шу комиссиянинг вакили, Жаҳон демократик ёшлар федерациясининг вице-президенти **Арпад Харгита.** Комиссия қатнашчиларидан кўпчилигининг фикрича, ҳукуматлараро ва ҳукуматлар қарамоғида бўлмаган ташкилотлар ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш бемалол амалга ошса бўладиган бениҳоя муҳим ишдир.

Ҳукуматлар қарамоғида бўлмаган ташкилотлар энг муҳим халқаро сиёсий проблемаларни ҳал қилиш соҳасида ҳам, шунингдек, ҳукуматлараро ташкилотларнинг, аввало БМТнинг қарорларини қўллаб-қувватлаш юзасидан кенг кўламдаги оммавий ҳаракатлар ёрдамида шу ҳаракатнинг амалга оширилиши соҳасида ҳам ҳукуматлараро ташкилотлар фаолиятига катта ёрдам беришлари мумкинлигини нотиқ кўрсатиб ўтди.

Чилига доир комиссиянинг вакили **М. Маньяни** (Италия) шу комиссия номидан сўзга чиқиб, мунозарада қатнашган барча делегатлар реакцион ҳарбий тўнтариш натижасида бу мамлакатда содир бўлган фожиали воқеаларга баҳо беришда якдил эканликларини таъкидлади. Чилидаги тўнтариш натижасида қонли террор бошланиб кетганлиги, бедодлик ва бебошлик ҳукм сураётганлиги докладда қайд қилинган. Тинчлик тарафдорлари Чили халқининг озодлиги учун кураш — ер юзидаги барча софдил кишиларнинг иши, деб ҳисоблайдилар.

Комиссия тинчлик тарафдорларини Чили билан бирдамлик комитетларининг ҳаракатларини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга чақиради. Кўпгина давлатларда мана шундай комитетлар тузилган. Уларнинг Чилидаги демократик кучлар билан алоқаларини мустаҳкамлаш, хунтага қарши курашдаги куч-ғайратларини бирлаштириш, фашист қотиллар қўлини тўхтатиш зарур.

Планета тинчликсевар кучларининг вакиллари жаҳон жамоатчилигига мурожаат қилиб, Чилида ҳарбийлар оёқ ости қилган инсон ҳуқуқлари қайта тикланишини талаб қилишга чақирдилар. Конгресс делегатлари хунтанинг жиноятларини қоралаш учун халқаро трибунал таъсис этишни таклиф қиладилар.

Комиссия қатнашчилари тинчлик тарафдорларини Чилидаги ҳокимиятни босиб олган жиноятқор режимга иқтисодий ёрдам берилмаслигига, унга қарши кескин чоралар кўрилишига, бедодлик ва ўзбошимчалик қурбони бўлган кишиларни қўллаб-қувватлаш ишида барча тараққийпарвар кучларни бирлаштиришга эришишга чақирадилар.

Делегатлар Чили хунтасидан қонли репрессияларни дарҳол тўхтатишни қатъиян талаб қилдилар, Чилида демократия ва социал тараққиёт учун курашган кишилар сақланаётган қамоқ лагерларини ва турмаларни бориб кўриши лозим бўлган ваколатли халқаро комиссиялар тузиш зарурлигини айтдилар. Делегатлар Чили ҳарбийлари реакцион фитнасининг тафсилотларини синчиклаб текширишни талаб қилдилар. Комиссия қатнашчилари тинчлик тарафдорлари номидан жаҳон жамоатчилигига мурожаат қилиб, реакционерлар қурбони бўлган С. Альеденинг ҳамда демократия ва социал тараққиёт учун бошқа курашчиларнинг хотирасини абадийлаштиришга даъват қилдилар.

Конгресс президенти Р. Чандра комиссияларнинг докладлари тамом бўлганидан кейин улар қилган ишга юксак баҳо берди. У делегатларни бундан буёнги кун тартиби билан таништирди. Шу билан эрталабки мажлис тамом бўлди.

* * *

Кечқурун Кремлдаги Съездлар саройида тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг якунловчи мажлиси бўлди.

Мажлисни конгресс президенти Р. Чандра очди.

Конгресс раҳбарлик комитетининг раиси Шон Макбрайд комитет тайёрлаган ва маъқуллаган ҳужжатни — «Тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг мурожаати»ни ўқиб эшиттирди.

Конгресс делегатлари бу Мурожаатни якдиллик билан қабул қилдилар.

Раҳбарлик комитети БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 1973 йил 22 ва 23 октябрдаги резолюцияларини амалга ошириш тўғрисидаги баёнотни бир овоздан қабул қилиб, конгресс муҳокамасига тақдим этди.

Конгресс делегатлари бу баёнотни якдиллик билан маъқулладилар.

Конгрессга кўмаклашувчи совет комитетининг раиси М. В. Зимянин тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг раҳбарлик комитети тайёрлаган «Халқаро хавфсизлик ва қуролсизланиш учун, миллий мустақиллик, ҳамкорлик ва тинчлик учун» ахборотини ўқиб беради. Бу ахборот конгресс комиссиялари тақдим этган докладлар асосида тайёрланган.

Конгресс делегатлари бу ахборотни маъқулладилар.

Раҳбарлик комитетининг раис ўринбосари, БМТга кўмаклашувчи уюшмалар жаҳон федерациясининг бош секретари Г. Перера раҳбарлик комитети тақдим этган «Шундан кейинги тадбирлар» деб аталувчи ҳужжатни ўқиб беради.

Конгресс делегатлари бу ҳужжатни якдиллик билан қабул қиладилар.

БМТ Бош секретарининг вакили Ҳабиб Харра, Раймон Гюйо (Франция), Т. Субасингх (Шри Ланка), Р. Караме (Ливан), К. Н. Нието (Колумбия), Камара Дамантанг (Гвинея Республикаси) қисқа баёнотлар билан чиқдилар.

Бир қанча делегацияларнинг вакиллари делегатларнинг қарсаклари остида тинчликсевар кучлар жаҳон конгресси президиумига совғалар топширдилар.

Сўнгра конгрессга кўмаклашувчи совет комитетининг раиси М. В. Зимянин нутқ сўзлади.

Конгресс президенти Р. Чандра якунловчи нутқ сўзлади.

Тинчликсевар кучлар жаҳон конгресси шу билан ўз ишини тамомлади.

(ТАСС).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

БУХОРО. Бу ерда область партия комитетининг мажлислар залида бир группа чорвадорларга СССР орден ва медаллари топширилди. Улар чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган муваффақиятлари учун мукофотланган эдилар.

СССР Олий Совети Президиуми номидан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев илғорларга мукофотни топширди ва уларга янги муваффақиятлар тилади.

Навоий паррандачилик фабрикасининг ишчиси З. Н. Анашкина, Ғиждувон районидаги «Коммунизм» колхозининг ферма мудири Х. Норпўлатов мукофотланганлар номидан сўзга чиқиб, оталарча ғамхўрлик ва меҳрибонлик учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик билдиришди.

БИРИНЧИ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ

30 октябрда Тошкентда диэлектрик электроникага бағишланган Бутуниттифоқ кенгаши очилди. Бу кенгаш фаннинг янги йўналишида ишлаётган олимларнинг биринчи учрашувидир. Фаннинг бу янги йўналиши ярим ўтказгичлар физикаси ва диэлектриклар физикаси туташувида пайдо бўлган.

Тошкентнинг кенгаш ўтказиладиган жой қилиб танлаб олинганлиги бежиз эмас. Шу ерда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг физика-техника институтида диэлектрик электроника дастлабки қадамларини қўйди. Кенгаш қатнашчилари фаннинг шу соҳаси асосчиларидан бири — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Э. И. Адирович хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов конференцияни очатуриб, бундай деди: диэлектрик электрониканинг пайдо бўлиши қаттиқ жисмларда содир бўлувчи физик процессларни тасаввур этиш ва тушунишнинг чуқурлашуви билан боғлиқ. Диэлектрик электроника ғоят қисқа муддат — 3-4 йил ичида электрониканинг турли йўналишлари орасида кўзга кўринарли ўринни эгаллади.

Биринчи ялпи мажлисда физика-математика фанлари кандидати В. М. Рубинов (Тошкент), профессор В. И. Стафеев (Москва), Украина ССР Фанлар академиясининг академиги С. И. Пекар (Киев) докладлари тингланди.

Кенгаш уч кун давом этади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия ва совет органларида кўп йиллар самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан меҳнаткашлар депутатлари Қўқон шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Маҳмуджон **Маллаевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун ҳамда туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан республика қўғирчоқ театрининг директори Раиса Львовна **Ананьевани** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ПАРТИЯ — ДАВРИМИЗНИНГ АҚЛ-ИДРОКИ, ШОН-ШАРАФИ ВА ВИЖДОНИ.

В. И. ЛЕНИН

ПАРТИЯ ҲАЁТИ САҲИФАСИ

Бу ҳаяжонли дақиқани умр бўйи унутиб бўлмайди. Коммунист янги партия билети олмоқда. Суратда: Тошкент шаҳар Куйбишев район партия комитети секретари Н. Пискорская лак-бўёқ заводининг бош энергетиги Саттор Азимовга янги нусхадаги партия билетини топширмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

КОММУНИСТ БИЛАН СУҲБАТ

ТАРБИЯ ВОСИТАСИ

Бухоро шаҳар партия комитетида партия ҳужжатларини алмаштириш муҳим ташкилий-сиёсий тадбир сифатида зўр кўтаринкилик билан давом этмоқда. Коммунистлар билан якка тартибда олиб борилаётган суҳбатлар бошланғич партия ташкилотларининг таъсир кучи ва тарбиявий роли ортиб бораётганлигини яққол кўрсатиб турибди. 227 та бошланғич, 153 та цех партия ташкилотлари атрофига уюшган олти мингдан ортиқ коммунистларнинг меҳнат активлиги, ташаббускорлиги, интизоми кучайди. Уларда меҳнатга янгича муносабат вужудга келмоқда. Ўзаро дўстлик, ўртоқлик фазилатлари ривожланмоқда.

Доҳий В. И. Ленин сиймоси акс эттирилган ва унинг даъваткор сўзлари битилган янги партия билетини олиш барча коммунистларнинг ижтимоий-сиёсий фаолиятини тобора кучайтирмоқда. Ремонт-механика заводи коммунистлари янги нусхадаги партия билетларини олгандан кейин ўз зиммаларига оширилган шахсий мажбуриятлар қабул қилдилар. Корхона партия ташкилоти бу қимматли ташаббусни маъқуллаб, барча цех, бригада ва бўлинмаларда социалистик мусобақани янада кучайтириб юборди. Ишчиларнинг унумли ишлашлари учун қулай шароит яратиб берилди. Е. Соколов, М. Шарипов, Ф. Гилмуддинов каби коммунистлар смена топшириқларини 120—130 процент бажариб, ҳаммага ибрат бўлмоқдалар. 45 киши коммунистик меҳнат зарбдори номини олди. Бухородаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли пахта тозалаш заводи, тикувчилик ва пиллакашлик фабрикалари бошланғич партия ташкилотларининг ҳам жанговарлиги, таъсир кучи ошди. Жуда кўп коммунистлар беш йиллик юзасидан шахсий топшириқларини муваффақиятли бажараётганликлари тўғрисида рапорт бермоқдалар.

Шаҳардаги ишлаб чиқариш корхоналари, қурилиш, транспорт, алоқа ташкилотларида партия ҳужжатларини алмаштириш, унинг моҳиятини тушунтириш, оммавий-сиёсий ишларни олиб боришда 3300 дан ортиқ сиёсий ахборотчи, сиёсий ташкилотчи, агитатор ва кўплаб коммунист лекторлар актив қатнашмоқдалар. Шаҳар партия комитетида қўшимча учта хона ажратилиб, улар Бухоро шаҳар партия ташкилотининг кейинги эллик йил ичидаги— ривожланиш кўрсаткичлари, КПСС съездлари, конференциялари тўғрисида маълумотлар, диаграммалар билан жиҳозланди.

Коммунистлар билан якка тартибда ҳолисона ва сидқидилдан ўтказилаётган суҳбатлар айниқса самарали тарбия воситаси бўлмоқда. Бундай суҳбатлар партия аъзолари онгида чуқур из қолдириб, масъулиятини ва интизомини оширишга ёрдам бермоқда.

Якка тартибдаги суҳбатлар чоғида коммунистлар томонидан билдирилган фикр ва мулоҳазалар шаҳар партия комитетида ҳисобга олиб бориляпти. Партия аъзоларининг танқидий фикр ва мулоҳазалари райком бюроси мажлисларида, пленумларида кўриб чиқилмоқда. Шуниси қувончлики, ҳар бир коммунист ўз партия ташкилоти фаолиятига танқидий нуқтаи назар билан ёндашмоқда. Ишлаб чиқариш резервлари ҳақида, партия ҳаётининг янги қирралари тўғрисида қимматли таклифларни ўртага қўймоқдалар. Масалан, Бухоро уйсозлик комбинати коммунистларидан В. Чеботарев, Х. Эрдонов, Ш. Нековлар суҳбат чоғида гарчи ўз бурчларини сидқидилдан бажараётган бўлсалар ҳам, партия йиғилишларига мунтазам қатнашолмаётганликлари, аъзолик взносларини вақтида тўламаётганликлари, умуман коллективнинг қайноқ ҳаётидан четда қолаётганликларини эътироф этишди. Улар шунингдек корхонада меҳнат интизомининг бўшлиги социалистик мусобақани ташкил этишда рўй бераётган нуқсонлар ҳақида ҳам батафсил гапириб беришди. Суҳбат чоғида уйсозлик комбинати директори Э. Охунжонов ҳамда баъзи инженер-техник ходимларнинг ишчиларга қўпол муомала қилаётгани, ишлаб чиқаришга доир масалалар муҳокама қилинаётган пайтда бригада бошлиқлари ва ишчиларнинг таклиф ва мулоҳазалари эътибордан четда қолаётгани маълум бўлди. Булар эса комбинат ишлаб чиқаришига салбий таъсир кўрсатмоқда, корхонада ойлик ва квартал планларнинг бажарилмай қолишига, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришнинг кўпайиб кетишига сабаб бўлмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг республикага Халқлар дўстлиги ордени топширилишига бағишланган тантанали қўшма мажлисида ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деган эди: **«Баъзи корхоналарда, колхозлар, совхозлар, муассасаларда меҳнат интизоми оқсаётганини, ўзининг бевосита меҳнат бурчига парвосизлик билан қараётган кишилар ҳали ҳам борлигини кўриб туриб, бундан кўз юмишга ҳаққимиз йўқ. Бундай ҳоллар билан жуда кескин кураш олиб бориш зарур».** Бухоро шаҳар партия комитети ана шунга амал қилиб, уйсозлик комбинатида рўй берган аҳвол билан жиддий шуғулланди. Шу юзадан тайёрланган масала шаҳар партия комитети бюросида кенг муҳокама қилинди.

Шаҳар партия комитетида бўлаётган якка тартибдаги суҳбатлар ҳар бир коммунистнинг ўз бурчига содиқлигини, улуғ Ленин иши учун сидқидилдан курашаётганлигини кўрсатмоқда. Шу кунгача шаҳар коммунистларининг учдан бир қисми янги партия билетларини олдилар. Янги ҳужжат партия аъзоларига янги куч-қувват бахш этмоқда.

Р. ФОЗИЛОВ,
Бухоро шаҳар партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири.

КОММУНИСТ МАСЪУЛИЯТИ

Коммунистнинг ўрни — ҳамиша олдинги сафдадир. У меҳнатда ҳам, ижтимоий бурчни адо этишда ҳам оммага ибрат бўлиши, активлик ва жасорат кўрсатиши лозим. КПСС Устави талаблари шуни тақозо этади. Айниқса партия ҳужжатлари алмаштирилаётган, ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказилаётган ҳозирги вақтда коммунистларнинг авангардлиги, сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги тинмай ошиб бормоқда.

КПСС аъзоси, «СССР 50 йиллиги» колхозининг таниқли механизатори Ражаббика Сафарова янги нусхадаги партия билетини олатуриб қувонч ва ҳаяжон билан айтган қуйидаги сўзлар менинг хотирамда қолди:

— Бу муборак ҳужжат менга янги ғайрат, жўшқинлик бағишлайди. У коммунистни доимо олдинга, буюк ишларга чорлаб туради.

Ражаббика Сафарова колхоз партия комитетининг аъзоси, Хоразм область Совети депутати. У янги нусхадаги партия билетини олар экан, механизаторлар мусобақасида олдинда боришга, машина теримида шахсий намуна кўрсатишга сўз берган эди. Оловқалб коммунист ваъдасини оқлаяпти. У ўз агрегатида кунлик кўрсаткични 4,5—5 тоннадан 8 тоннага етказди. Кейинги ўн кунда қарийб 80 тонна пахта териб мусобақада карвонбошилик қилаётир.

Районимизда бундай ажойиб коммунистлар кўплаб топилади. Улар шу долзарб кунларда пахта далаларида чинакам жасорат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар, социалистик мусобақага етакчилик қилмоқдалар.

Мавжуд 64 та бошланғич, 97 цех, бригада партия ташкилоти атрофига уюшган 1985 коммунистнинг кўпчилиги йиғим-теримда бевосита иштирок этмоқда. Шу кунларда 1000 га яқин коммунист механик-ҳайдовчилар ва кўпминг килограммчи теримчилар мусобақасига қўшилиб, хирмонларга барака киритаётир. Айниқса Карл Маркс номли, Ленин номли, «СССР 50 йиллиги», Охунбобоев номли колхозларда коммунистлар теримда ташкилотчилик, ташаббускорлик кўрсатишяпти. Карл Маркс номли колхознинг Р. Собиров, С. Қурёзов, «СССР 50 йиллиги» колхозининг Ш. Ҳамроев каби коммунистлар бошчилик қилаётган бригадалари 50—60 центнерли маррани эгаллаш учун астойдил кураш олиб бораётирлар.

Охунбобоев номли колхоз бошланғич партия ташкилотида партия ҳужжатларини алмаштириш зўр активлик, уюшқоқлик вазиятида ўтди. 130 коммунист янги нусхадаги партия билетини олди. Дастлабки кунларда колхоз пахта тайёрлашда кейинда эди. Коммунистлар қолоқ бригадаларга, масъулиятли участкаларга бориб ишда кўмаклашдилар. Терим агрегатлари иши қаттиқ назорат остига олинди. Ҳозир хўжалик пешқадам хўжаликлар сафига қўшилди.

Бошланғич партия ташкилотлари коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги фаолиятини кучайтириш билан бирга, уларнинг сиёсий-тарбиявий ишни яхши ташкил қилишда актив иштирок этишларини таъминламоқдалар. Агитаторлар, сиёсий ахборотчилар ва сиёсий ташкилотчилар дала шийпонларида ишнинг қайноқ жойларида оммавий-сиёсий тадбирларни мунтазам ўтказишяпти. Кўргазмали агитация, маҳаллий матбуот, радио каби таъсирчан воситалардан йиғим-терим даврида кенг фойдаланмоқдамиз. Чунки илғор тажрибаларни оммалаштириш, мусобақа ғолибларини моддий ва маънавий рағбатлантириш умумий ишимиз бўлган пахта терими суръатига суръат қўшишга хизмат қилмоқда.

Шу кунлардаги энг асосий вазифамиз районимиз мамлакатга 52 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятни ўз вақтида муваффақиятли бажаришдан иборат. Районимиз пахтакорлари коммунистлар етакчилигида ана шу юксак маррани эгаллашга эришадилар. Бу бизнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида Тошкентда ўтказилган мамлакат пахтакор республикалари партия-хўжалик активи йиғилиши қарорига амалий жавобимиз бўлади.

П. НАЗАРОВ,
Урганч район партия комитетининг биринчи секретари.

ҚАЛБ ДАЪВАТИ

Куз ташвишни кўпайтириб юборди. Ҳамма жойда каналларнинг қулоғи бекитилгач, дарё лиммо-лим бўлиб қолди. Кўпириб, ҳайқириб оқиб ётган дарёнинг бир каноти экскаваторлар тупроқ ковлаётган жойга ҳам етиб келди. Бошқарма бошлиғининг таклифи билан партком секретари Сайилхон Ариқбоев шу участкага борадиган бўлди. Кечқурун қиладиган ишларини бирма-бир режалаб, секретарь қизга парткомга таклиф қилинадиган коммунистларнинг рўйхатини берди-да, йўлга чиқди.

Дарё тўлқинланиб, кўпириб-тошиб оқарди. Бульдозерлар пўлат «тиш»ларини ерга қадаб, кучли эпкин билан тупроқ сурар, дарё қирғоғи тобора кўтарилиб борарди. Узоқ-узоқларда Аму белига тушган бахайбат тўғоннинг кулранг деворлари қорайиб кўринарди. Қирғоқда иш қайноқ. Экскаваторлар пўлат кафтига тупроқ ҳовучлаб хартумини тинмай айлантирар, бетон қуйиладиган жойда арматура пайвандлаётган кўк ойнакли ниқоб тутган кишиларнинг қўлидан ялт-юлт этиб учқун чақнарди. Сайилхон экскаваторчилар ёнига борди. Уларнинг ишини бир зум кузатиб, кўнгли қувнаб кетди. Бугунги сменада коммунистлар ишлаётгани сабабли уни «Коммунистлар сменаси» деб бежиз аташмаган эди. Бу смена аъзолари куни кеча Хўжайли район партия комитетида янги партия билети олишган эди. Партком секретари ҳужжат алмаштириш арафасида бўлиб ўтган суҳбатни беихтиёр хаёлига келтирди.

...Коммунистлар райком секретари қабулига кўтаринки руҳ билан кириб келишди. Секретарь Пиржон Холмуродов уларни бошқарма тўққиз ойлик планни бажарганлиги билан табриклади. Суҳбат мавзуи коммунистларнинг кундалик ишлари, юриш-туриши, оилавий аҳволи тўғрисида борарди.

— Ишларимиз яхши, раҳмат, — деди Муборак Сафин. — Аммо мана шу суҳбатдан фойдаланиб райкомдан ёрдам сўрамоқчи эдик...

Пиржон Холмуродов қизиқиб экскаваторчининг гапига қулоқ солди:

— Қани, эшитайлик-чи?

— Фақат райкомдангина эмас, область партия комитетидан ҳам ёрдам кутяпмиз. Бошқармада аҳвол оғир. Айниқса бугун суҳбат учун келган коммунистлар ишлаётган участкада оғир, — у шундай деди-да, бир чеккада ўтирган Сайилхон Ариқбоевга қараб олди. Партком секретари Муборакнинг гап жиловини қаёққа бураётганини фаҳмлаб, гапиравер, дегандек бош силкиб қўйди. Муборак секретарга тикилганича сўзида давом этди, — бу йилги планимиз катта. 21 миллион сўмлик тупроқ қазиш, қурилиш-монтаж ишларини бажаришимиз керак. Гапнинг ростини айтганда аҳвол ҳозирдагидек давом этаверадиган бўлса, план уддаланмай қолади. Бунга сабаб, ишлаб чиқариш техникаси етишмаяпти. План бўйича ҳозир 18 та экскаватор, 12 та бульдозер ишлаши керак. Аммо бор-йўғи 7 та экскаватор-у, 5 та бульдозерга эгамиз. Буларнинг ҳам ярми эскириб, ишдан чиққан.

Бу гаплар яқинда бўлиб ўтган партия йиғилишида тилга олинган эди. Коммунистларнинг активлигини, ташаббускорлиги ва интизомлилигини янада ошириш масаласи муоҳкама қилинаётган партия йиғилишида сўзга чиққан кишилар шу ҳақда ташвишланиб гапиришган эди. СССР Энергетика қурилиши министрлигига қарашли «Главвостокгидроэнергострой» бош бошқармаси номига кўпгина танқидий гаплар айтилди. Чиндан ҳам, Бош бошқарма кейинги пайтда «Тахиаташгидроэнергострой» бошқармаси ишидан хабар олмай қўйди. Шу идоранинг айби билан бошқарма 9 минг тонна ўрнига 4 минг тонна цемент, 2 минг тонна ўрнига 800 тонна, нормадагидан 1200 тонна кам металл олди, холос. Бош бошқарма фонд бўйича ажратилиши зарур бўлган экскаватор ва бульдозерларни ҳам етказиб бермаяпти. Агар Муборак Сафин айтганидек, аҳвол шу тарзда давом этаверадиган бўлса, бошқарма қурилишида план бажарилмай қолаверади...

— Ўзингиз ўйлаб кўринг, Хўжайли қурилиш-монтаж бошқармасининг бир йиллик иш плани 1 миллион 200 минг сўмлик бўла туриб, техникаси биздагидан анча кўп. Жойларда 10-12 та экскаватори ишлаб турибди. 21 миллион сўмлик планга эга бўлган «Тахиаташгидроэнергострой» бошқармасида эса атиги 7 та экскаватор... Менинг бу айтаётган гапларим бошқармамиз коммунистларининг гапи. Шу хусусда ёрдам беришингизни илтимос қиламиз...

Суҳбат чоғида Пиржон Холмуродов коммунистлардан Уринғали Кенебоев, Йўлдош Бердимуродов, Хужамурод Турумбетов, Турғунбой Исаевлардан ҳам ана шу тарздаги гапларни эшитди. Райком секретари уларнинг илтимосини ёзиб олиб, область партия ташкилоти орқали қўлидан келганча ёрдам беражагини айтди.

Партия ҳужжатлари алмаштириладиган куни темир-бетон буюмлари заводи бригада бошлиғи Ўринғали Кенебоев райкомга ўзи бошчилик қилаётган бригада аъзоларининг йиллик планни уддалаганликлари тўғрисидаги хушхабар билан келди. 7-қурилиш бошқармасида ишлаётган Кўпяшар Кузенбоев бошлиқ бригада аъзолари ҳам шу куни йиллик план уддаланганини тўғрисидаги рапорт билан келган эдилар. Амир Тиллаев, Дамин Қулжонова, Раззоқ Чиндавлатовлар ҳам икки кунда уч кунлик нормани бажаришяпти. Шу ҳақда рапорт беришди.

«Тахиаташгидроэнергострой» бошқармаси партия комитети сафидаги 261 коммунистдан 120 киши янги партия билети олди. Улар ҳужжат топшириш пайтидаги тантанали маросимда берган ваъдаларига яраша намуна кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Партком ҳужжатларни алмаштиришдан партия ички турмушини янада активлаштириш, партия раҳбарлиги методларини такомиллаштириш, омма ўртасида ғоявий-тарбиявий ва ташкилотчилик ишлари даражасини юксалтириш учун тўла фойдаланмоқда. Коммунистларнинг активлиги ва интизомлилиги ошиб боряпти. Партия комитетида ўтаётган якка тарздаги суҳбатларда коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги вазифаларига, партиявий топшириқларга қандай муносабатда бўлаётгани, оиласида ўзини қандай тутаётгани тўла таҳлил этиляпти. Буларнинг ҳаммаси қурилишда партия таъсирини кучайтиришга, коммунистларни тарбиялашни яхшилашга хизмат қилмоқда.

...Пўлат ҳовучидаги тупроқни самосвал кузовига ағдарган экскаватор бир зум тўхтади-да, кабинадан Муборак тушиб келди. У Сайилхон билан кўришар экан, янгилик борми, деб суриштирди. Сайилхон коммунистларнинг талабидан область партия ташкилоти хабардор бўлганлигини ва бу масала яқин кунлар ичида кун тартибига қўйилажагини айтди. Муборак хурсанд бўлиб экскаватори рулига ўтирди. Машина яна гуруллаганича ҳовучини тупроққа ботирди. Қирғоқда иш қизғин. Коммунистлар сменаси ишлаяпти. Улар янги партия билети олаётган куни берган ваъдаларига вафо қилиш учун жонбозлик кўрсатиб, ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Р. ТУРСУНОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ЖАСОРАТГА ЧОРЛАЙДИ

Республикамиздаги барча партия ташкилотлари ҳаётида муҳим воқеа ҳисобланган партия ҳужжатларини алмаштириш давом этмоқда. Бу муҳим сиёсий ишнинг жойларда партия ички турмушини янада активлаштириш, партия раҳбарлиги методларини такомиллаштириш, омма ўртасида ғоявий-тарбиявий, ташкилотчилик ишлари даражасини юксалтиришдаги роли ғоят катта бўляпти. Коммунистларнинг активлиги ва интизомини мустаҳкамлаш юзасидан кўп ишлар қилинмоқда. Партия ҳужжатларини алмаштириш жараёнида ҳар бир бошланғич ташкилотнинг фаолият формалари ва методлари шу кун талабларига нечоғли мувофиқ келиш-келмаслиги атрофлича таҳлил этилмоқда. Коммунистнинг ишлаб чиқаришдаги вазифаларига ва партия топшириқларига қандай муносабатда бўлаётганлиги, ўз устида қандай ишлаётгани, оиласида, жамоатчилик ўртасида ўзини қандай тутаётгани ўртоқларча синчиклаб қараб чиқилмоқда. Редакциямизга ана шу ҳақда кўплаб хат-хабарлар келиб турибди. Биз қуйида шу хатлардан намуналар келтирамиз.

ИБРАТ КУЧИ

Колхозимизда пахта учун кураш давом этяпти. Катта-ю-кичик етиштирилган ҳосилни нобуд қилмай тезроқ териб олишнинг пайида. Биз учун бундан муҳимроқ иш йўқ. 140 қишлоқ коммунистининг кундалик қайноқ фаолияти ҳам, партия ташкилоти олиб бораётган оммавий-сиёсий ва ташкилотчилик ишлари ҳам 1320 гектар қўриқ ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан хирмон кўтаришга қаратилган. Колхоз бўйича ҳосилнинг бешдан тўрт қисмини териб олдик. Қолгани ҳали чаноқларда.

Кейинги кунларда ёмғир ёғиб, терим бироз чўзилиб кетди. Ростини айтсам, хўжалигимиз областдан орқада қолаётгани учун ташвиш-ҳижолатдамиз. Бутун куч ва ҳамма техникани ишга соляпмиз. 1081 теримчи далада. 18 та «зангори кема» хирмонга барака киритмоқда.

Мен ҳам шу курашнинг иштирокчисиман. Бригадамиз колхозда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажарди. 124 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнердан ҳосил олиб, 34 центнерлик маррани кўзлаяпмиз. Бу муваффақиятларда коммунистларнинг ҳиссаси катта. Бригада партия ташкилоти ҳисобида етти коммунист бор. Уларнинг ҳар бири пахта учун курашда жонкуярлик қиляпти. Коммунист Эргашвой Абдураҳимов бригадамизга бошлиқ. Уни ҳамма ҳурмат қилади. Ишчан, ташаббускор бригадир. Эргашвой ҳар доим бригада аъзолари билан ҳамдард ва ҳамнафас. Уларга яхши ишлаш учун қулай шароит яратиб берди.

Коммунист Ёқубжон Маҳкамов бригадамиз механизатори. У беш йилдан бери машинада пахта теради. Ўтган йили агрегати бункеридан 100 тонна ҳосил тўккан эди. Бу йил ҳам фидокорлик кўрсатиб меҳнат қиляпти. Бригадамиз давлатга топширган 340 тонна пахтанинг 200 тоннасини Ёқубжоннинг бир ўзи териб берди.

Бригадамиз аъзоси Муҳаббат Набиевани кўпдан бери биламан. Ишчан коммунист. Менинг ўринбосарим. Муҳаббат бу йилги мавсумда 10 тонна пахта териш мажбуриятини олган эди. Унинг шу кунгача терган пахтаси 8 тоннага етди. Ҳар гал коммунистнинг авангардлиги ҳақида гап борганида Муҳаббат Набиева билан Нурмат Асронов кўз олдимга келади.

Нурмат ҳам яхши теримчи. Ёз бўйи ғўза суғорди. Терим маҳалида кетмонини қўйиб, белига этак боғлади. Нурматни шу йил терим пайтида партия аъзолигига кандидатликка қабул қилдик. Шу кунгача 4 тонна пахта териб берган илғор Кимсанбой Шокировни ҳам сентябрь ойида партия аъзолигига кандидатликка қабул қилган эдик. Коммунист Турғунбой Исроилов ҳақида алоҳида гапирмоқчиман. У моҳир прицепчи. Бригадамизда тайёрланган 340 тонна пахтани унинг бир ўзи ташиди.

Бригадамизда етти коммунист бор дедим. Еттинчиси ўзим. Коммунистлар катта ишонч билдириб, мени бригада партия ташкилоти секретарлигига сайлашди. Бутун куч-қувватимни уларнинг билдирган юксак ишончини оқлашга сарф қиляпман.

Партия ташкилоти коммунистларнинг активлиги, интизомлилиги билан кучлидир. Партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик жараёнида уларнинг ташаббускорлиги, интизомлилиги ғоят ошди. Цех партия ташкилоти ўз фаолиятини шу ишларни янада мустаҳкамлашга қаратмоқда, коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги ролини кучайтиришга, юксак маррани тезроқ эгаллаш учун курашга даъват этмоқда.

М. ТЎХТАСИНОВ,
Бўз районидаги Карл Маркс номли колхоз 7-бригада партия ташкилотининг секретари.

ЕТУКЛИК ИМТИҲОНИ

Ҳаяжонли дақиқалар. Район партия комитети секретари Абдимўмин Омонов коммунистларга янги партия билети тақдим этмоқда. Механик-ҳайдовчи Мамасоли Ўрмонов партия билетини олар экан, ғоят ҳаяжонланиб шундай деди:

— Мен бундан кейин ҳам бутун куч-ғайратимни ва тажрибамни партиямиз билдирган ишончни оқлаш учун сарфлайман. Мавсумда 400 тонна пахта териб бериш юзасидан оширилган мажбурият қабул қиламан.

Шу куни янги партия билети олган илғор бригада бошлиғи Усмонали Бойтемиров, илғор ишчилардан Дўсанбой Одилов, Қутбиниса Маматкаримова, Қурбонбиби Турсунова, Тўйчибой Давронов ва бошқа коммунистлар ҳам ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилишди.

Янги партия билети коммунистларни янги муваффақиятларга илҳомлантирмоқда. Уларнинг активлиги ва интизоми ғоят мустаҳкамланди. Коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги вазифаларига, партия топшириқларини бажаришга бўлган ихлоси янада ошди. Ўзлари билан ёнма-ён ишлаётган ҳамкасбларига янада қаттиқроқ талабчанлик билан муносабатда бўлмоқдалар. Масалан, коммунист Турсунали Арабов икки кун сабабсиз ишга чиқмаган, бир кун эса ишга кечикиб келган эди. Унинг бу хатти-ҳаракати цех партия ташкилоти коммунистлари йиғилишида жиддий муҳокама қилинди. Коммунистлар Турсунбой Арабовни қаттиқ тергадилар.

Шу кунларда совхоз партия комитети ҳисобидаги 110 коммунистдан 105 киши партия топшириғига эгадир. Партком мажлисида топшириқларнинг қай тарзда бажарилаётгани ҳақида коммунистларнинг ҳисоботлари тинглаб борилмоқда. Ҳозир хўжаликда 1850 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан пахта йиғиб-териб олиш учун кураш авжга чиқмоқда. Соатали Собиров, Хўжамберди Ўрмонов, Эсонбой Каримовлар бошчилик қилаётган бригадаларда мажбуриятлар бажарилди. Мамасоли Ўрмонов, Ғаффорали Сатторов, Ҳамдам Акбаров каби коммунист механик-ҳайдовчилар кунига 4-5 тоннадан «оқ олтин» термоқдалар. Коммунистларимиз янги партия билети ола туриб, берган ваъдалари уддасидан албатта чиқадилар.

Обиджон ДАРМОНОВ,
Поп районидаги «Найман» совхози партия комитетининг секретари.

ИШ БОШИДА

Куни кеча комбинатимизда партия ҳужжатларини алмаштиришдек муҳим воқеа ниҳоясига етди. Бошланғич партия ташкилоти ҳисобидаги 60 коммунист янги партия билети олди. Партия ҳужжатларини алмаштириш ҳар бир коммунистнинг, қолаверса коллектив барча аъзоларининг меҳнат ва сиёсий кўтаринкилигини ошириб юборди. Ишлаб чиқариш планлари мунтазам ошириб бажариладиган бўлди. Корхонада тўққиз ойлик план 114 процент қилиб уддаланди. Ҳар бир тонна ҳом ашё ҳисобига 30 сўмдан иқтисод қилиб қолинди.

Бошланғич партия ташкилотимиз ҳаётидаги муҳим сиёсий воқеа бўлган партия ҳужжатларини алмаштириш даврида, айниқса, коммунист И. Ғарипов кўпгина ибратли ишлар қилди. У бир неча касб эгаси. Бир пайтнинг ўзида гидрогенизатор, компрессор машинисти, водородчи, смена мастери вазифаларини адо этаверади. Ўттиз йилдан бери шу корхонада ишлайди. Ёшларнинг меҳрибон ва талабчан устози. Коллектив ўртасида катта ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни олиб бораётган Г. Лукашевич, А. Машковцева, Ю. Забокрицкий каби коммунистлар ҳақида ҳам шундай илиқ гапларни айтиш мумкин.

Корхонамиз коллективи йиллик планни шу йилнинг ноябрь ойида бажаришга сўз берган. Берилган ваъдага вафо қилиш учун олиб борилаётган курашда завод коммунистлари алоҳида ўрнак кўрсатмоқдалар. Улар ҳар соҳада ишбошилик қилмоқдалар.

В. ФАРҲОДИЙ,
Фарғона ёғ-мой комбинати гидролиз заводининг бошлиғи.

Ахлоқ—одоб мавзуида

МЕҲНАТ ИНСОННИ УЛУҒЛАЙДИ

Меҳнат, меҳнатга садоқат социализмда ҳақиқатан ҳам ўзининг туб моҳияти билан жамият аъзоларининг тобора юксалиб бораётган моддий-маънавий эҳтиёжларини энг кўп даражада қондиришга қаратилган жараён бўлиб қолди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топширишга бағишланган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида социалистик жамиятдаги меҳнатнинг моҳияти ҳақида шундай деди: «Социализм— тарихда маълум бўлган жамики ижтимоий тузумлар орасида энг инсонпарвар, энг демократик ижтимоий тузумдир. У моддий ва маънавий бойликларнинг ҳаммасини инсонга, унинг ривожланишига, унинг бахт-саодатига кенг равишда хизмат қилдиради... Шу мақсадларга эришишнинг тўғри йўли меҳнат, меҳнат ва яна меҳнатдир. Ўз қўли билан бахтли ҳаёт қураётган совет кишиларининг завқланиб, моҳирлик билан қилаётган, яхши ташкил этилган меҳнатидир».

Мамлакатимиздаги социалистик қурилиш тажрибаси эксплуатациядан халос бўлган эркин меҳнат нималарга қодир эканлигини очиқ намоён қилди. Бепоён мамлакатимиздаги ягона оилага бирлашган турли миллатлар ва халқлар қўлни-қўлга бериб, Коммунистик партия раҳбарлиги остида ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ва маънавий қолоқликка бутунлай барҳам бердилар. Мамлакатимиз қисқа вақт ичида ўзининг тараққиёти жиҳатидан даврнинг энг юксак босқичига кўтарилди. Ўтмишда чор Россиясининг мустамлака четка ўлкалари бўлган жойларда, жумладан Ўзбекистонда замонавий йирик саноат, фан ва техника ютуқларига асосланган илғор социалистик қишлоқ хўжалиги, илғор фан ва маданият яратилди. Булар ҳаммаси кишиларнинг ягона мақсадга қаратилган, онгли ташаббускорлик ва ижодкор билан бўлган эркин меҳнатининг маҳсулидир.

Бизнинг мамлакатимизда ақлий ва жисмоний меҳнат ўртасидаги тафовутлар ҳам тугаб бормоқда. Ўтмишда жисмоний меҳнат билан ишчилар ва деҳқонлар шуғулланиб келса, ақлий меҳнат ҳукмрон синфлар ва маълум табақаларнинг монополияси бўлган эди. Ҳозир эса, жамиятимиздаги ижтимоий тараққиёт ишчилар ва деҳқонлар жисмоний жиҳатдангина эмас, балки ақлий жиҳатдан ҳам ҳар томонлама камол топишига олиб келмоқда. Ҳозирги кунда республикамиз саноатида, қишлоқ хўжалигида банд бўлган ишчилар, деҳқонлар ва мутахассисларнинг асосий кўпчилиги ўрта, ўрта махсус ва олий маълумотга эгадир. Демак, улар ўз фаолиятида тор бир иш жараёнини билишдангина чекланмай, ўз истеъдоди ва қобилиятларини ижтимоий ишлаб чиқариш, маънавий-маданий ҳаётнинг, фаннинг бир қатор соҳаларида ҳам намоён қила оладилар.

Мамлакатимиздаги сиртқи ва кечки ўқув юртлари, оммавий спорт ишларининг юксалиши, халқ университетлари, матбуот, радио ва телевидение кишиларимизнинг гармоник ривожланишига бевосита таъсир этадиган омиллардир. Ҳозирги кунда мамлакатимизда ақлий ва жисмоний меҳнат кишиларининг иш шароитлари, имкониятлари ва моддий фаровонлигининг юксалиш жараёнида деярли йирик тафовут қолмади.

Социализмдаги эркин, ижодий меҳнат меҳнат соҳасида ғайрат-шижоат ва ташаббускорлик кўрсатаётган кишиларнинг номини улуғлашга олиб келди. Шуни айтиш керакки, бизнинг мамлакатимизда меҳнат илғорларининг обрўси, иззат ва ҳурмати давлат арбоблари, йирик олимлар ва маданият арбобларининикидан кам эмас. Кишилар ўзларининг ижодий меҳнатлари туфайли мамлакатимизнинг тараққиётига катта ҳисса қўшаётган бўлсалар, ўзлари ҳам жуда катта обрў ва эътибор орттирмоқдалар. Саид Нуриддинов, Мирзарахим Жўрабоев, Ҳожи Алиқулов, Борис Ефремов, Лида Казанцева, Ҳафиз Полвонов, Турсуной Охунова, Шоймардон Қудратов, Светлана Продан, Энвер Алиев ва бошқаларнинг номларини республикамиздаги барча кишилар яхши биладилар. Улар бундай обрў ва ҳурматга ўзларининг онгли, фидокорона меҳнатлари ва меҳнат соҳасида эришган ютуқлари билан сазовор бўлдилар.

Ҳозирги кундаги тараққиётимиз яна ҳам улкан вазифаларни бажариш билан боғлангандир. Бу вазифаларни бажариш ишлаб чиқаришда фойдаланиладиган техниканинг янги турларини яратиш, фан ютуқларини кенг қўллаш билангина рўёбга чиқмайди. Ҳозирги кунда кишиларимизнинг меҳнат соҳасидаги онглилик ва ташаббускорлигини яна ҳам юксак босқичга кўтариш, ижтимоий ҳаётимизнинг барча соҳаларида меҳнат тарбиясини йўлга қўйиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш зарур. Булар ҳаммаси кишиларнинг тарбияси билан, оммавий-сиёсий ва ташкилий ишларни янада юксак босқичга кўтариш билан боғлангандир.

Ишчилар ва колхозчиларнинг меҳнат жараёнидаги онглилиги ва активлиги, ташаббускорлиги ижтимоий ишлаб чиқариш юксалишининг ҳамма томонлари билан бевосита боғлангандир. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукумати меҳнат интизомини мустаҳкамлашга яна ҳам катта эътибор бермоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентда сўзлаган нутқида саноат корхоналарида, колхоз ва совхоз далаларида, илмий ва тарбиявий муассасаларда меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш ҳозирги куннинг муҳим вазифаларидан бири эканлигини кўрсатиб ўтди. Меҳнат интизоми — ишга ўз вақтида келиш ва кетишдангина иборат эмас. Меҳнат интизоми ҳар бир совет кишисида юксак онгliликни, ўзининг жамият олдидаги бурчини тўла ҳис қилишни, коллектив билан ҳамкорликда бўлишни, ишлаб чиқаришга кўр-кўрона муносабатда бўлмай, доим ижодий изланишда бўлишни, бошқаларга ҳам таъсир қилишни, ўзи бажараётган кичик бир иш жараёни учунгина эмас, балки корхонанинг барча иши учун маъсулиятли деб ҳис қилишни талаб қилади. Шу маънода меҳнат интизомини яхши йўлга қўйиш кишиларимизни ғоявий чиниқтириш ва онглилигини ошириш орқали эришилади.

Кишиларда меҳнат интизомини сезиш ҳиссиётини тарбиялаш фақат ишлаб чиқариш жараёнида эмас, балки оилада, мактабда, ўрта ва олий ўқув юртларида, жамоат ташкилотларида олиб борилаётган таълим-тарбия ишларининг маълум системаси орқасида амалга оширилади.

Меҳнат интизомини мустаҳкамлашнинг биринчи шарти кишиларни меҳнатни севишга, меҳнат қилиш ўзининг виждоний бурчи эканлигини ҳис қилишга ўргатиш демакдир. Ёшларимиз меҳнат қилишга қанчалик яхши ўргансалар, уни шунчалик қадрлайдилар. Меҳнатдан қочиш эса кишини ялқовликка, умуман меҳнатнинг қадрига етмасликка олиб келади. Меҳнат, бир томондан, жамият тараққиётининг омили, иккинчи томондан эса, ҳар бир шахснинг жисмоний ва маънавий камолоти учун зарур ҳамдир. Агар ёшлар меҳнатга ўрганмаса меҳнатнинг қадрига ҳам, ўзи кечираётган ҳаётнинг қадрига ҳам ета олмайдилар. Осон топилган бахт қадрли бўлмайди. Шунинг учун меҳнатсиз орттирилган бойлик кишиларга шу бойликлар ва турмушнинг моҳиятини тушунишга имкон бермайди. Бундай кишилар ажойиб ҳаётимизнинг қадрига етмайдилар, биз кечираётган бахтли ҳаёт, моддий фаровонлигимиз ва маънавий юксаклигимиз кўплаб кишилар қилаётган ва қилган меҳнатнинг маҳсули эканлигини тушунмайдилар.

Айрим ота-оналар болаларни меҳнат қилдирмасликка ўргатадилар. Бирор вазифани бажариш уларнинг соғлиғига зарар етказади, деб ўйлайдилар. Бундай ҳол жамият учунгина эмас, балки ҳар бир шахснинг ўзи учун ҳам зарарлидир. Меҳнатсиз турмушга, меҳнатни қадрламасликка ўргатиш ёш йигит ёки қизни бахтсиз қилиш демакдир. Бундай ёшлар бошига биринчи қийинчилик тушиши билан саросимага тушиб қоладилар, ҳаётда ўз ўрнини топа олмайдилар.

Оилада, мактабда, жамоатчилик жойларида ҳар бир кишини, ҳар бир ёшни меҳнатни севиш, меҳнат қилаётган кишиларни қадрлаш руҳида тарбиялаш меҳнат интизомини мустаҳкамлашнинг асосий шартларидан биридир.

Ҳозир айрим ҳолларда саноат корхоналарида, колхозлар ва совхозларда меҳнат интизоми оқсаётганлигини кўриш мумкин. Бу ҳол меҳнат тарбияси ва коммунистик тарбиянинг баъзи бир жойларда етарли йўлга қўйилмаганлиги оқибатидир. Ҳозирги замон саноат корхоналарида ҳар бир ишчининг меҳнати корхонадаги умум меҳнат жараёнининг узвий қисмидир. Бир киши томонидан меҳнат интизоми бузилса унинг таъсири бутун корхона фаолиятига таъсир этиши турган гап. Бу ҳол ишлаб чиқариш суръатларининг ўсишига ҳам, меҳнат унумдорлигининг юксалишига ҳам, маҳсулот сифатининг яхшиланишига ҳам салбий таъсир этади. Шунинг учун меҳнат интизомининг бузилиши билан боғлиқ бўлган ҳар бир ҳолни шахсий иш ёки кичик бир камчилик деб қараб бўлмайди. Меҳнат интизомининг бузилишига қарши курашиш корхона раҳбарларининг ишигина эмас, балки бутун коллективнинг, жамоатчиликнинг бурчидир.

Меҳнат интизомининг мустаҳкамлиги корхоналарда моддий ва маънавий рағбатлантириш қай даражада йўлга қўйилганлигига ҳам боғлиқдир. Рағбатлантиришнинг турли формаларидан оқилона ва одилона фойдаланиш кишиларда меҳнатга онгли ва ижодий ёндашишни кучайтиради. Аксинча, киши ўзи қилаётган меҳнатидан келадиган манфаатдорликни сезмаса, ўз ишига совуққонлик ва эътиборсизлик билан қараши мумкин. Агар биз моддий ва маънавий рағбатлантириш яхши йўлга қўйилган корхоналарда меҳнат интизоми ҳам мустаҳкам эканлигини ҳисобга олсак, бу масала ўз-ўзидан аён бўлиб қолади.

Меҳнат интизомининг бузилишига бефарқ қараш мумкин эмас. Агар меҳнат интизомини бир киши бузса-ю, унга бефарқ қаралса, бу ҳол бошқаларга ҳам таъсир этади. Натижада меҳнат интизомининг бузилиши кўплаб ҳолларда учраб, умумий ишлаб чиқариш суръатларининг ўсишига салбий таъсир этади. Меҳнат интизомининг ўсиши меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим шартидир. Лекин бу ўринда меҳнат унумдорлигини ошириш муайян қўшимча маблағлар сарфлашни талаб қилмайди. Шу жиҳатдан меҳнат интизоми меҳнат унумдорлигини оширишнинг бошқа формаларига нисбатан анча самарали ва маъқул йўлидир.

Совет кишилари коммунистик жамиятнинг моддий- техника базасини барпо этаётган ҳозирги шароитда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш кишиларни меҳнатга ижодий, онгли ва ташаббускорлик билан ёндошишни ўргатиш ижтимоий-иқтисодий ва маънавий тараққиётимизнинг энг муҳим шартларидан биридир. Бу муҳим вазифани диққат марказида тутиш ишлаб чиқариш корхоналарининг коллективлари ва раҳбарларининг муҳим вазифасидир.

профессор Э. ЮСУПОВ,

Ахборот

ЁШЛАР ҲАШАРИ

Катта ишга қарашиш — азалий урф-одатимиз. Пахта ҳам бизнинг катта ишимиз. Деҳқон пешона тери тўкиб етиштирган пахта ҳосилини териб олиш — долзарб иш. Бу ишда кўпчилик қатори Тошкент ошпазлик билим юрти талабалари ҳам иштирок этаётганликлари билан фахрланадилар. Билим юрти талабалари Сирдарё областининг Пахтакор районидаги «Самарқанд» совхозида ҳашарда. Улар пахта, теримини тезлаштиришга баҳоли-қудрат ҳисса қўшмоқдалар. Опа-сингил Шороховалар, Р. Колодина, А. Мирбобоев, М. Самандаров, Р. Қурбонов, Т. Рўзиев сингари ўқувчилар ҳар куни 150-170 килограммдан пахта териб тенгдошларига намуна бўлмоқдалар.

Билим юрти ўқувчилари, педагогика коллективи Сирдарё область совхозлар трести ўрта махсус ўқув юртлари учун таъсис қилган кўчма Қизил байроқни қўлга киритдилар.

У. ШОДИЕВ.

ЭЛЛИК НЕВАРА

Ульянов районидаги «Партия XX съезди» совхозининг Касби қишлоғида истиқомат қилувчи Салом бобо Ҳакимов ҳам аср ошганлардан. Табаррук отахон 101 баҳорни қаршилаган бўлишига қарамай, ҳали тетик ва бардамлиги билан кўпгина оқсоқолларни ҳайратга солади. Салом бобо ўз невара-чеваралари билан фахрланади. Салом бобонинг 50 невара-чеварасининг бари ишлаб чиқаришда банд.

Ж. ЮСУПОВ,
Қашқадарё области.

ҚАРДОШЛАР ДАСТУРХОНИДА

Наманган олмаси қўшиқларда шунчаки мадҳ этилмайди. Қуёшдан нур эмган олмалардан бугунги кунда мамлакатимизнинг Москва, Ленинград, Киев, Куйбишев, Горький каби шаҳарлари меҳнатчилари ҳам баҳраманд бўлиб турибдилар. Яқинда Наманган олмаси тўла вагонлар Красноярск ўлкаси, Узоқ Шарқ, Бурятия автоном республикаси шаҳар, қишлоқларига жўнатилди. Нанай ва Заркент совхозининг боғбонлари 450 тоннадан ортиқ олмани қардошларимиз дастурхонига тортиқ қилишди.

Т. СУЛАЙМОНОВ,

Спорт. Спорт. Спорт.

ТЕНГСИЗ МАЛИКА

Спорт гимнастикаси бўйича Европа IX чемпионати мусобақалари кунларида Лондон газеталари Совет Иттифоқининг жаҳонга довруғ солган гимнастикачиси Людмила Турищева ҳақида кўп хабарлар босиб чиқарди. СССР вакилининг қитъа хотин-қизлари чемпионатидаги муваффақиятлари ана шу материалларнинг ёзилишига сабаб бўлди. Олимпиада ўйинларининг мутлақ чемпиони Людмила Турищева бу галги мусобақада ҳам мамлакатимиз спорт шарафини муваффақиятли ҳимоя қилди.

...Людмила Турищева — жаҳон бўйича ўтказилган мусобақаларда ғолиб чиққан, хотин-қизлар ўртасида гимнастика бўйича Европа чемпиони бўлган, олимпиада ўйинларида муборакбод этилган. Мана энди Лондондаги катта спорт залида Совет Иттифоқи гимни садолари янграб қолди. Бу, СССРнинг машҳур гимнастикачиси Людмила Турищеванинг маҳоратига бағишланди. 23 давлат байроқлари билан безатилган ана шу залда томошабинлар Совет Иттифоқи вакилининг ҳар бир ҳаракатини гўё нафас олмай кузатар эдилар.

Англия газеталари Людмила Турищеванинг эркин машқлардаги маҳорати, таяниб сакрашдаги эпчиллиги, мураккаб аралаш машқларни ажойиб тарзда адо эта билиш қобилиятига, кўп кураш мусобақаларидаги сеҳрли ҳаракатларига юқори баҳо берди. Англия газеталари: «Людмила — гимнастиканинг тенгсиз маликаси», «Ольга Корбут — кичик сеҳргар» деган гапларни ёздилар. Бу, совет спортчиларининг маҳоратига камоли тан беришнинг ифодаси эди.

Шундай қилиб, Европа чемпионатида Людмила Турищева тўрт имкониятдан тўрт олтин медаль ва кўп кураш натижаларига кўра бешинчи олтин медални қўлга киритиб, катта шуҳрат қозонди. СССР вакили гимнастикачи Ольга Корбут иккинчи ўринни олди. ГДРдан келган 16 ёшли ўқувчи қиз Керетин Гершау учинчи ўринни эгаллади.

ЖАҲОН КУБОГИ ЎЗИМИЗДА

СССР хотин-қиз волейболчилар командаси Монтевидео шаҳридаги мусобақаларда катта муваффақият қозонди. Давра системасида ўтказилган бу мусобақанинг Уругвайдаги учрашувлари ғолиби бўлган командамиз иккинчи группанинг пешқадами Япония командасини финалда 3:0 ҳисобида ютиб, жаҳон кубогини олди. Совет волейболчилар терма командасида ўзбекистонлик Вера Дуюнова ҳам мамлакатимиз спорт шарафини ҳимоя қилди. Иккинчи ўринни Япония ва учинчи ўринни Жанубий Корея командаси эгаллади.

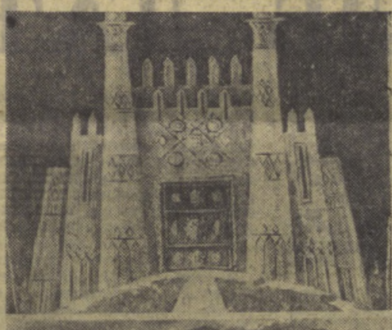

ТЕАТР

РАССОМНИНГ ТЎЙИ

Узбекистонда яшаб, ижод қилаётган театр санъати арбоблари орасида Георгий Александрович Визелнинг ҳам ўз ўрни бор. Мана, йигирма беш йилдирки, Г. А. Визель ўз ижодий фаолиятини республикамиз театр санъати билан мустаҳкам боғлаб келмоқда.

Георгий Александрович Визель ўз ижодий фаолиятини Москвада бошлади. У пойтахтдаги бадиий мактаб-студиянинг графика бўлимида атоқли совет рассоми В. А. Фаворскийдан таълим олди. Ёш рассом театр санъатини севиб қолди ва ўз тақдирини саҳна санъати билан маҳкам боғлади. Бу соҳада унга Ю. Завадский яқиндан ёрдам берди. У моҳир санъаткордан саҳна сирларини, театрнинг ички имкониятларини, рассомнинг саҳна ҳаётидаги ўрни, вазифаларини ўргана борди.

Г. А. Визель 30-йилларнинг ўрталарида Узбекистонга келади. Аввал у Я. Свердлов (ҳозирги А. Навоий) номли опера ва балет театрида ишлади. Бу ерда рассом йирик спектаклларга, жумладан П. И. Чайковскийнинг «Евгений Онегин», Ж. Вердининг «Риголетто» операларига, Б. Асафьевнинг «Боғчасарой фонтани», Р. Глиэрнинг «Қизил лола» балетларига безаклар ишлади. Кейинроқ эса Ёш томошабинлар театри саҳналаштирган М. Алигернинг «Зоя», Э. Ростаннинг «Романтиклар», В. Катаевнинг «Полк ўғли», Т. Габбенинг «Золушка», каби қатор спектаклларида постановкачи-рассом бўлиб қатнашди.

Рассом шу даврларда М. Уйғур, В. Ладигин, В. Головчинер, А. Гинзбург каби таниқли режиссёрлар билан яқиндан танишди. Бу шунчаки дўстлик бўлиб қолмасдан, катта ижодий ҳамкорлик, мақсад ва ғояларни биргаликда амалга ошириш мактаби ҳам эди.

Г. А. Визель 1948 йили Муқимий номли ўзбек музикали театрига бош рассом бўлиб ўтди. Чорак асрдан буён у шу театр коллективи билан бирга ишлаб келмоқда. Шу давр ичида рассом кўплаб спектаклларга безаклар ишлади. У СССР халқ артисти, театрнинг бош режиссёри Р. Ҳамроев билан ҳамкорликда талай асарларни постановка қилди. Мазкур театрда унинг маҳорати шаклланди, истеъдодининг янги қирралари очилди. У ўзбек халқининг бой анъаналарини, миллий характерини ўрганди, фольклор ва замонавий манбаларга мурожаат қилди, ўз асарларида шу манбалардан ижодий фойдаланди. Буни биз рассомнинг «Паранжи сирлари» (Ҳамза), «Фарҳод ва Ширин» (К. Яшин), «Тоҳир ва Зуҳра», «Муқимий» (С. Абдулла), «Ватан ишқи» (З. Фатхуллин ва Ш. Саъдулла), «Навоий Астрободда» (И. Махсумов), «Азиз ва Санам» (А. Бобожон) каби спектаклларга ишлаган ажойиб безакларидан ҳам кўрсак бўлади.

Георгий Александрович Визель олтмиш ёшга тўлди. У қирқ йиллик ижодий фаолияти давомида 120 дан ортиқ театр постановкаларига безаклар ишлади. Муқимий номли ўзбек давлат музикали театри, Ҳамза номли Академик драма театри, Навоий номли опера ва балет Катта театри, Ҳ. Олимжон номли Самарқанд опера ва балет театри саҳналарида қўйилган ажойиб спектаклларнинг саҳнавий безаклари юбиляр рассомнинг сеҳрли қўли орқали яратилгандир.

Яқинда Ҳамза номли санъатшунослик институтида рассомнинг юбилейи нишонланди. Шу муносабат билан унинг турли даврда яратган асарларидан сараланган кўргазма ҳам очилди. Шу кунларда кўргазмани кўплаб мухлислар келиб кўришмоқда.

Биз моҳир рассом, толмас ижодкор, Узбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Георгий Александровч Визелга яна кўп йиллар саломатлик, ижодий зафарлар тилаймиз.

А. ЮСУПОВ.

Суратларда: (юқоридан) «Қирқ қиз», «Момо ер», «Фарҳод ва Ширин», «Гулсара», «Дон Кихот» спектаклларига ишланган декорациялардан намуналар.

М. Глауберзон фоторепродукциялари.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 18.10 — ТОШКЕНТ. 18.20 — «Ёшлик». 19.00 — Футбол: СССР биринчилиги. «Пахтакор» (Тошкент) — «Динамо» (Киев). 21.00 — Шеърият мухлисларига. 21.10 — Ахборот. 21.30 — Концерт. 22.00—МОСКВА. «Вақт». 22.30 — ТОШКЕНТ. Меҳнатни шарафлаймиз. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.05—ТОШКЕНТ. Фильм-спектакль. 11.30 —Ўғил болалар (бадиий фильм). 18.10—МОСКВА. 18.40— «Шеърият» 19.00—Шахмат. СССР биринчилиги. 19.30 — Тинчликсевар кучлар Москва жаҳон конгресси қатнашчилари билан суҳбат. 22.00 — ТОШКЕНТ. «Гулистон» журнали саҳифаларида. 22.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Пойтахт янгиликлари. 19.15 — Тоғларда ёз қисқа бўлади (бадиий фильм). 20.25 — Фильм-концерт. 20.45 — Телеспектакль.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—1/XI да Марварид изловчилар, 2/XI да Флория Тоска, 3/XI да Жизель (премьера).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/XI да Бой ила хизматчи.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/XI да Ҳалима, 2/XI да Севишганлар хиёбони, 3/XI да Ужарлар.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/XI да Биринчи бўса.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Москва давлат цирки артистларининг гастроллари (кеч соат 7 яримда, шанба ва якшанба кунлари кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда).

КИНО

Оддий кийимдаги киши — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Угай она — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), Ғ. ҒУЛОМ номли (17.00, 19.00).

Гайдук Ангел саргузаштлари; Телбалар ҳафтаси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Элчиллик, жаноби олийлари — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), Ғ. ҒУЛОМ номли, ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Телбалар ҳафтаси — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Санников ери (11.00, 13.00, 15.00), Кашмирдаги севги (17.00, 20.00): — «КЎКЧА».

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Синов — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бошсиз чавандоз — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

«УЗЮВЕЛИРТОРГ» МАГАЗИНЛАРИ САВДОСИДА

ЭРКАКЛАР ВА АЁЛЛАРНИНГ ҲАР ХИЛ ФОРМА ВА БЕЗАКЛИ ТИЛЛА СУВИ ЮРИТИЛГАН, КОРПУСИ АНОДИРЛАНГАН ВА ХРОМЛАНГАН 18-22 ТОШЛИ ҚЎЛ СОАТЛАРИ

МАВЖУД

Магазинлар республика область ва шаҳарларида жойлашган.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСИ:

«ОЛМОС» — Муқимий кўчаси, 22-уй;
«Рубин» — Б. Хмельницкий кўчаси, 40 «а»-уй;
ОЛОЙ, ОКТЯБРЬ ва ГОСПИТАЛ бозорларида.

МАГАЗИНЛАРИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

«МЕҲНАТ ВА ТУРМУШ» журналига ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАДИНГИЗМИ?

«МЕҲНАТ ВА ТУРМУШ» журналига ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Журнал 1974 йилда асосан обуначиларга тарқатилади. Шунинг учун у киоскаларга кам миқдорда чиқарилади. «Меҳнат ва турмуш»ни мунтазам ўқишни истаган журналхон унга бир йўла обуна бўлиб қўйгани яхши.

Журналга «Союзпечать» ва алоқа бўлимларида бемалол ёзилиш мумкин.

Журнал индекси 75397.

Йиллик обуна баҳоси 3 сўм 60 тийин, ярим йилга 1 сўм 80 тийин.

Аҳолининг халқ хўжалиги истеъмол товарларига бўлган эҳтиёжини ва савдо коньюнктурасини ўрганиш бўйича Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институтининг

УЗБЕКИСТОН ФИЛИАЛИ ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим мудирлари: озиқ-овқат маҳсулотлари, озиқ-овқат маҳсулотларидан бошқа товарлар, савдо коньюнктураси.

Конкурсда илмий даражага эга бўлганлар, шунингдек, юқори малакали олий маълумотли ва саноат ва озиқ-овқат моллари товаршунослиги, савдо иқтисоди, халқ хўжалигини планлаштириш мутахассисликлари бўйича катта ишлаб чиқариш стажига эга бўлганлар қатнашиши мумкин.

КОНКУРС МУДДАТИ — 16 НОЯБРГАЧА

Филиал турар-жой билан таъминламайди.

Ариза ва ҳужжатларни конкурс шартларига мувофиқ қуйидаги адресга юборинг: Тошкент шаҳар, ГСП, Юлиус Фучик кўчаси, 2- «а» уй, телефон 33-38-36.

БАХТЛИ РАҚАМЛАР

ПЕРМЬ шаҳрида 30 октябрда ўтказилган «СПОРТЛОТО» ва «2-СПОРТЛОТО»нинг навбатдаги тиражида қуйидаги рақамларга ютуқ чиқди.

«СПОРТЛОТО»
1, 14, 15, 17, 29, 47

«2-СПОРТЛОТО»
12, 13, 19, 22, 26, 42.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

2, 3 НОЯБРЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА «БИНОКОР» (Тошкент) — «СТРОИТЕЛЬ» (Қарағанда). командалари ўртасида

ХОККЕЙ

Билетлар ва абонентлар спорт зали кассаларида сотилмоқда.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 258. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р. 01789.